Gemeente
Stede Broec

Begroting 2026

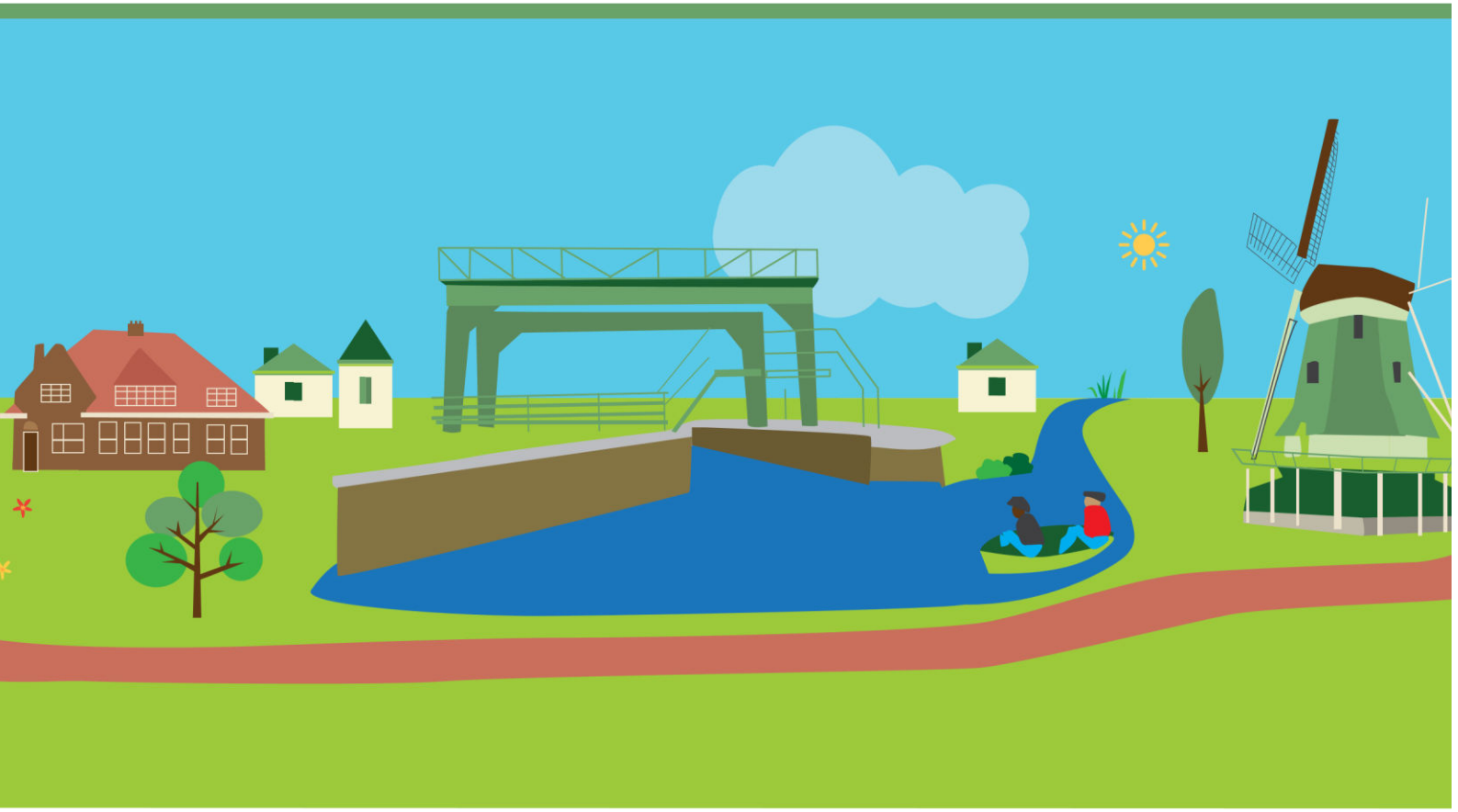

Inhoud

Algemeen 4

Kerngegevens 5

Leeswijzer 6

Programmaplan 7

Programma Bestuur en dienstverlening 8

Programma Ruimte 14

Programma Samenleving 24

Paragrafen 31

Lokale heffingen 32

Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40

Onderhoud kapitaalgoederen 44

Financiering 50

Bedrijfsvoering 55

Verbonden partijen 56

Grondbeleid 69

Wet Open Overheid (WOO) 71

Financiële cijfers 72

Overzicht van baten en lasten 73

Overzicht van baten en lasten per taakveld 83

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting 85

Uitgangspunten voor de begroting 86

Geprognosticeerde balans 88

Meerjarenraming en toelichting 93

Uitgangspunten van meerjarenraming 94

Gemeente
Stede Broec
Begroting 2026

INKOMSTEN = € 76.521

Bedragen = x € 1.000

Rijksbijdragen

algemene en
specifieke uitkeringen
€ 53.288

Lokale inkomsten

onroerendezaakbelasting	€ 6.182
afvalstoffenheffing	€ 3.731
rioolrecht	€ 2.236

Overige inkomsten

o.a. huur, rente en leges	€ 10.294
onttrekking reserves	€ 790

UITGAVEN = € 75.519

Bedragen = x € 1.000

Bestuur en dienstverlening

bestuur en ondersteuning	2.637
dienstverlening	1.138
algemene dekkingsmiddelen	697
overhead	7.418

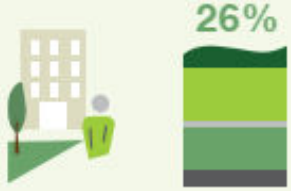

Ruimte

veiligheid	2.769
beheer openbare ruimte	7.705
economie	519
duurzaamheid en milieu	6.299
ruimtelijke ontwikkeling	2.205

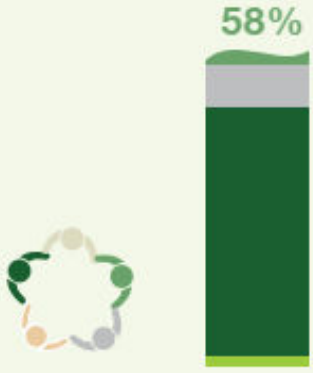

Samenleving

onderwijs	2.342
sport, cultuur en recreatie	5.669
sociaal domein	34.637
volksgezondheid	1.484

Voordelig resultaat: € 1.002 (Bedragen = x 1.000)

Algemeen

Kerngegevens

De kerngegevens zijn opgedeeld in de categorieën sociale-, fysieke- en financiële structuur.

Sociale structuur	2024	2025	2026
Aantal inwoners	**22.210**	**22.350**	**22.359**
waarvan:			
- 0 t/m 4 jaar	1.079	1.070	1.085
- 5 t/m 17 jaar	3.172	3.190	3.178
- 18 t/m 44 jaar	6.840	6.906	6.877
- 45 t/m 64 jaar	5.960	5.914	5.860
- 65 jaar en ouder	5.159	5.270	5.359
Aantal leerlingen	**4.195**	**4.023**	**3.750**
waarvan:			
- leerlingen basisonderwijs	2.152	1.990	1.918
- leerlingen voortgezet onderwijs	2.043	2.033	1.832

Fysieke structuur			
Aantal woonruimten	**9.836**	**9.890**	**10.018**
Oppervlakte gemeente (in hectare)	**1.642**	**1.642**	**1.642**

Financiële structuur	2024	2025	2026
lasten	74.366	71.755	74.076
baten	78.773	70.894	75.731
saldo voor resultaatbestemming	**4.407**	**-860**	**1.655**
mutatie reserves	683	898	-653
saldo na resultaatbestemming	**5.091**	**38**	**1.002**
belastingopbrengsten	5.998	6.040	6.409
rioolheffing	2.233	1.995	2.236
afvalstoffenheffing	3.485	3.546	3.731
algemene uitkering	48.273	48.948	53.288

Leeswijzer

De gemeente stelt jaarlijks de begroting op met de plannen voor dat jaar, wat die plannen kosten en welke inkomsten zij verwacht.

De begroting bestaat tenminste uit het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting.

Het programmaplan
Hier wordt voor ieder programma (samenhangend geheel van activiteiten) beschreven wat we willen bereiken en wat we ervoor gaan doen. Per programma worden de baten en lasten geraamd.

De paragrafen
In afzonderlijke paragrafen worden de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten.

De financiële begroting
Dit onderdeel bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting en het overzicht met de geraamde baten en lasten per taakveld.

De bedragen in de tabellen zijn, tenzij anders vermeld, maal € 1.000.

Programmaplan

Programma Bestuur en dienstverlening

Inleiding

Deze begroting voor 2026 is samengesteld op basis van de vastgestelde Kadernota 2026 en het coalitieakkoord ‘Samenwerken, Samen leven, Samen ontwikkelen’.
Het programma Bestuur en Dienstverlening gaat over de manier waarop de gemeente Stede Broec haar inwoners, bedrijven en partners ondersteunt, betrekt en bestuurt. Het raakt aan thema’s als participatie, dienstverlening, bestuurlijke samenwerking en een gezonde financiële huishouding. In dit programma laten we zien wat we in 2026 willen bereiken, welke keuzes we daarvoor maken, en hoe we onze middelen inzetten om dat mogelijk te maken.

De onderwerpen binnen dit programma zijn:

- Bestuur en ondersteuning
- Participatie
- Verkiezingen
- Dienstverlening en publiekszaken
- Regionale samenwerking
- Financiële positie en algemene dekkingsmiddelen
- Overhead en vennootschapsbelasting
- Samenwerkingspartners
- Verplichte beleidsindicatoren

<u>Financiële kaders</u>
Een solide financiële positie vormt de basis voor goed bestuur. Stede Broec streeft naar een structureel sluitende begroting. We behouden voldoende buffers voor risico’s en vormen een bestemmingsreserve voor toekomstige investeringen. De inkomsten uit belastingen, algemene uitkeringen en andere algemene middelen worden vrij ingezet. Tegelijkertijd houden we rekening met financiële onzekerheden op langere termijn en de toenemende druk op de gemeentefinanciën.

<u>Ontwikkelingen</u>
Ook binnen het domein van bestuur en dienstverlening zien we belangrijke ontwikkelingen:

- Versterking van participatie: Inwoners en ondernemers worden eerder en beter betrokken bij beleid en uitvoering. In 2026 stellen we een nieuwe Participatieverordening vast, in lijn met landelijke wetgeving.
- Verkiezingen 2026: De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen vraagt extra inzet van Burgerzaken. We nemen maatregelen om reguliere dienstverlening in deze periode te waarborgen.
- Verbetering van de dienstverlening: De focus ligt op betere bereikbaarheid, voorkomen van wachttijden en versterking van de digitale dienstverlening. Het uitvoeringsplan Focus op Dienstverlening wordt voortgezet.
- Regionale samenwerking: Stede Broec blijft actief binnen samenwerkingsverbanden zoals de SED organisatie en het Pact van Westfriesland. We beoordelen samenwerkingen kritisch op meerwaarde en doelmatigheid.
- Transparantie en bedrijfsvoering: We werken aan een efficiënte organisatie en maken kosten van ondersteuning en overhead inzichtelijk. De verplichte indicatoren helpen ons de bedrijfsvoering gericht te verbeteren.

Met dit programma zorgen we ervoor dat het gemeentebestuur betrouwbaar, benaderbaar en toekomstgericht blijft. Zo versterken we het vertrouwen in de overheid en bouwen we aan een Stede Broec dat klaar is voor de uitdagingen van morgen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Bestuur en ondersteuning

Wat willen we bereiken?
In Stede Broec vertrouwen bestuur, inwoners en bedrijven elkaar en ze weten elkaar te vinden.

Wat gaan we ervoor doen?

Participatie
Wij betrekken inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden vroegtijdig bij onze beleidsvoornemens, -uitvoering, -beheer en/ of evaluatie. Zo verbeteren wij de kwaliteit van ons beleid en lichten wij actief onze besluiten toe. Participatie betekent 'actief meedoen'. Onze voorwaarden leggen wij in 2026 vast in de zogenoemde Participatieverordening. Deze is verplicht (vanaf 1 januari 2027) conform de wet Versterking participatie op decentraal niveau.

Verkiezingen
De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen betekent veel extra inzet en uren voor de collega's Burgerzaken. Dit en het feit dat we met de extra TK verkiezingen 2025 binnen een korte periode twee verkiezingen na elkaar moeten organiseren, maakt dat de voortgang van de overige taken van Burgerzaken onder druk komt te staan. Om dit op te vangen is tijdelijke urenuitbreiding nodig voor de periode 1 januari 2026 t/m 31 maart 2026.

Wat willen we bereiken?
Stede Broec is financieel gezond.

Wat gaan we ervoor doen?
Voor het opvangen van onverwachte tegenvallers beschikt Stede Broec over een algemene reserve. We streven naar een algemene reserve ter hoogte van 10% van het begrotingstotaal.

Daarnaast wordt een bestemmingsreserve gevormd voor toekomstige strategische investeringen, zodat de gemeente ook op lange termijn financieel wendbaar en duurzaam kan blijven.

Publiekszaken

Wat willen we bereiken?
Wij leveren goede, duidelijke en klantvriendelijke hulp aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Wat gaan we ervoor doen?

Dienstverlening

Bij de ingezette organisatie ontwikkeling is dienstverlening een belangrijke pijler. De focus ligt op uniforme service en goede bereikbaarheid. We continueren de aanpak om oplopende wachttijden door de 'paspoortenpiek' te voorkomen. Verder blijven we inzetten op het verbeteren van de digitale dienstverlening.

Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking is goed en belangrijk. Het versterkt onze bestuurskracht.

Wat gaan we ervoor doen?

- We zijn ambtelijk en bestuurlijk actief in (boven)regionale netwerken.
- Waar nodig zetten we ons bestuurlijk en/of ambtelijk in voor regionale projecten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In onderstaand overzicht staan de inkomsten.

Omschrijving	Bedrag
Onroerende zaakbelasting (eigendom woningen)	4.964
Onroerende zaakbelasting (eigendom niet-woningen)	689
Onroerende zaakbelasting (gebruik niet-woningen)	529
Hondenbelasting	113
Toeristenbelasting	103
Forensenbelasting	10
Algemene uitkering	52.957
Dividend	227
Saldo financieringsfunctie	-800
Verhuur gemeente eigendommen	890
Opbrengst markt- en standplaatsen	17
Totaal	**59.699**

Algemene uitkering 2026-2029

	2026	2027	2028	2029
Voorjaarsnota 2025	50.764	52.354	52.522	54.184
- Meicirculaire 2025	194	166	-77	-13
- Septembercirculaire 2025	795	14	-66	-102
- Groei maatstaven	409	112	47	78
- Volumegroei Algemene uitkering	462	485	481	481
- Maatstaf huishoudens met laag inkomen	332	516	532	548
Begroting 2026	52.957	53.647	53.439	55.177

Meicirculaire 2025
De effecten van de Meicirculaire 2025 zijn in de Begroting 2026 verwerkt. De effecten zijn toegelicht in de een raadsbrief welke op 16 juni naar de raad is verzonden.

Septembercirculaire 2025
In de Septembercirculaire is er voor het jaar 2026 incidenteel geld beschikbaar gekomen met betrekking tot de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Deze middelen werden voorheen via een specifieke uitkering aan de gemeenten beschikbaar gesteld, maar zijn vanaf 2026 onderdeel van de algemene uitkering. In deze begroting 2026 wordt het bedrag van € 698.000 gereserveerd voor de dekking van de lasten voor dit doel.
Verder zit er in de Septembercirculaire een lagere loon- en prijsontwikkeling, waardoor de algemene uitkering meerjarig negatief wordt bijgesteld.

Aantal mutaties/maatstaven
De algemene uitkering wordt berekend aan de hand van maatstaven, zoals het **aantal inwoners** en het **aantal uitkeringsgerechtigden** binnen de gemeente. Daardoor stijgt ook de algemene uitkering.

Volumegroei Algemene uitkering
De algemene uitkering wordt jaarlijks aangepast op basis van prijsontwikkelingen en volumegroei. Denk hierbij aan de **stijging van lonen en prijzen bij gemeentelijke taken**, en aan een **toenemende vraag naar zorg en ondersteuning** als gevolg van vergrijzing. Deze ontwikkelingen worden verwerkt via de uitkeringsfactor. Omdat de volume-indexatie is gestegen, neemt de algemene uitkering toe.

Maatstaf huishoudens met laag inkomen
Een van de maatstaven waarmee het gemeentefonds wordt verdeeld is de maatstaf “huishoudens met laag inkomen met drempel.” De definitie van deze maatstaf is gewijzigd waardoor de algemene uitkering is gestegen.

Overhead

In de begroting en jaarstukken moet de overhead centraal worden begroot en verantwoord. Onder overhead vallen alle functies die bedoeld zijn om medewerkers in hun dagelijkse werk te sturen en ondersteunen. Zoals leidinggevenden, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting, financiën, en intern toezicht en controle.

We koppelen de kosten aan de taken of activiteiten waarvoor ze gemaakt zijn. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verdelen we de baten en lasten van overhead niet over de verschillende beleidsprogramma's, maar registreren we centraal onder een apart taakveld. Voor 2026 bedraagt de totale overhead € 7.249.000.

Met wie werken we samen

Voor het programma Bestuur en dienstverlening werken we samen met de volgende partijen:

- SED organisatie,
- Shared Service Centrum DeSom,
- Westfries Archief,
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS),
- Alliander NV en
- NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG).

In de paragraaf 'Verbonden partijen' lichten we de samenwerking toe.

Verplichte indicatoren

Hieronder staan de verplichte beleidsindicatoren voor programma Bestuur en dienstverlening. Deze staan op de website https://www.waarstaatjegemeente.nl. Indien nodig gebruiken we de resultaten om onze bedrijfsvoering te verbeteren. Meer details hierover staan in het hoofdstuk 'Bedrijfsvoering'.

Naam indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	SED organisatie		6,88	6,85	7,09
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	SED organisatie		6,48	6,52	6,82
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	SED organisatie			293	338
Externe inhuur	% van loonsom plus kosten externe inhuur	SED organisatie			21,2	2,1
Overhead	% van totale lasten	SED organisatie	8,9	8,6	8,7	9,6

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	12.755	13.396	11.890
Totaal baten	57.442	59.111	60.952
Saldo van baten en lasten	**44.687**	**45.714**	**49.062**
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	1.609	242	80
Resultaat	**46.297**	**45.956**	**49.142**

Programma Ruimte

Inleiding

Het programma Ruimte richt zich op het beheren en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving in onze gemeente. We combineren waar mogelijk verschillende opgaven, zoals woningbouw, verkeersveiligheid en verduurzaming. Daarbij houden we oog voor zowel nieuwe ontwikkelingen als het dagelijkse beheer en de veiligheid van de openbare ruimte.

De onderwerpen
In dit programma laten we zien wat we in 2026 met de beschikbare middelen gaan doen. En wat we daarvan verwachten. De onderwerpen zijn:

1. Ruimtelijke ontwikkeling
2. Openbare ruimte
3. Veiligheid
4. Economie
5. Duurzaamheid en milieu

Ontwikkelingen
De grote doelen van onze gemeente zijn niet in één jaar te realiseren en vragen tijd. Daarbij zijn we ook afhankelijk van externe factoren, zoals de economische situatie en het geld dat we van het Rijk ontvangen. Dit bepaalt steeds meer wat we kunnen doen. Hieronder een overzicht van onze prioriteiten:

- Woningbouwlocaties: we werken aan verschillende locaties voor zowel permanente woningen als flexwonen.
- Gezonde en evenwichtige woningmarkt: We willen passende woningen realiseren voor onze huidige en toekomstige inwoners. Dit betekent dat de continue bouw van nieuwe woningen topprioriteit is.
- Leefbaarheid van bestaande kernen: Naast nieuwe woongebieden blijft de leefbaarheid in onze huidige kernen belangrijk. Daarom richten we ons op veiligheid en willen we handhaving en de aanpak van ondermijning sterk verbeteren. Voorstellen hiervoor zijn opgenomen in deze begroting.
- Openbare ruimte en vervangingsopgave: De komende jaren vernieuwen we delen van de openbare ruimte. Daarbij grijpen we de kans om tegelijk nieuwe opgaven mee te nemen, zoals klimaatadaptatie en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Door werkzaamheden te combineren, beperken we kosten en overlast.
- Ondergrondse ontwikkelingen: Er gebeurt steeds meer onder de grond, zoals de aanleg van nieuwe energie- en data-infrastructuur. We moeten hier als organisatie zowel inhoudelijk als qua capaciteit klaar voor zijn.
- Regionale samenwerking: We werken veel samen met andere gemeenten. We blijven kritisch kijken naar samenwerkingsprojecten en kiezen alleen voor samenwerking als dit maatschappelijk toegevoegde waarde heeft.
- Gemeentelijk vastgoed: De komende jaren geven we extra aandacht aan ons vastgoed. Door strategisch beleid kunnen we efficiënter werken aan ontwikkeling, onderhoud en beheer. Daarnaast staan we voor de uitdaging om ons vastgoed te verduurzamen. Dit komt ook in de begrotingen van de komende jaren terug.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Ruimtelijke ontwikkeling

Centrumplan

Wat willen we bereiken?
Het centrum is een gezellig ontmoetingsplein en een mooi plein om aan te wonen.

Wat gaan we ervoor doen?
- Eind 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de sloop van de huidige bebouwing aan De Middend 1-3. Eind Q4 2025 is de huidige bebouwing gesloopt en start de ontwikkelaar met de nieuwbouw. Na realisatie van de nieuwbouw wordt de huidige bebouwing de Middend 5 gesloopt en nieuw gebouwd.
- De 'Nota van uitgangspunten laatste fase' is vastgesteld en wordt in 2026 verder uitgewerkt.
- Het voorontwerp van de openbare ruimte wordt uitgewerkt en aan de gemeenteraad voorgelegd met het verzoek om krediet beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Erfgoed en monumenten

Wat willen we bereiken?
Met ons erfgoedbeleid verhogen we het woonplezier en versterken we de lokale identiteit.

Wat gaan we ervoor doen?
Naast de structurele zaken zoals het verstrekken van subsidies aan eigenaren van gemeentelijke monumenten en het begeleiden van initiatieven,

- Jaarlijks aanwijzen van 2 monumenten;
- De aanwijzing van de Kolk als beschermd dorpsgezicht.

Vastgoed

Wat willen we bereiken
We faciliteren op een duurzame manier onze sportverenigingen en accommodaties.

Wat gaan we ervoor doen
- We beginnen met de uitvoering van ons strategisch vastgoedbeleid.
- Na vaststelling van strategisch vastgoedbeleid stellen we het accommodatiebeleid vast.

Omgevingswet

Wat willen we bereiken?
Stede Broec heeft een vastgestelde Omgevingsvisie en start de omgevingsplannen

Wat gaan we ervoor doen?
Invoering Omgevingswet
Door een bijstelling van het plan van aanpak voor het omgevingsplan en indexering van de aanbesteding van 2023 is budget nodig.

- In 2026 wordt gestart met het opstellen van het omgevingsplan welke in 2028 kan worden vastgesteld.
- In 2026 wordt gestart met de 1e evaluatie van de omgevingsvisie.

Woningbouwprojecten

Wat willen we bereiken?
Een gelijk verdeelde woningmarkt, met woningen die passen bij de wensen. Nu en in de toekomst.

Wat gaan we ervoor doen?
Woningbouwprojecten
- Woningbouw Nijevoert het haalbaarheidsonderzoek is samen met de ontwikkelaars in 2025 afgerond. Na afronding kan de anterieure overeenkomst tussen de gemeente en de ontwikkelaars worden opgesteld en ondertekend. Vervolgens wordt in 2026 gestart met de wijziging van de omgevingsplannen voor de bouw van 900 woningen tot 2030. Naar verwachting start de bouw in het 1e kwartaal 2027.
- Silverwoid: De gemeenteraad heeft op 3 juli 2025 het ambitiedocument met het programma van eisen en het uitgangspunten met een motie vastgesteld.
  Naar aanleiding van de motie is de opdracht gegeven voor een energievisie en advies rondom waterbesparing en berging. De uitkomsten worden eind 2025 of begin 2026 voorgelegd aan de raad. Daarnaast wordt gewerkt aan de anterieure overeenkomst. Parallel wordt in samenwerking met de klankbordgroep en omwonenden gewerkt aan het stedenbouwkundig plan, dat naar verwachting eind 1e kwartaal 2026 aan de raad ter vaststelling wordt voorgelegd.
- Politiebureau: In 2025 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de verplaatsing van de C2000 mast. Dit onderzoek en afspraken hieromtrent worden eind 2025 of begin 2026 afgerond. Na deze afronding wordt het ontwikkelkader ten behoeve van de nieuwe functie 'woningbouw' definitief gemaakt en kan worden vastgesteld.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor een locatie voor flexwonen.

Woningmarkt
Doel: een gezonde evenwichtige woningmarkt, met passende woningen voor nu en later.

Wat willen we bereiken?
We versnellen de woningbouw met een aanbod van betaalbare, aantrekkelijke, verschillende en duurzame woningen voor elke doelgroep.

Wat gaan we ervoor doen?
- We bouwen duurzame woningen. Vooral betaalbare huur- en koopwoningen, in lijn met de Woondeal 2.0 Noord-Holland Noord.
- We spreken een nieuw woonprogramma af dat overeenkomt met de omgevingsvisie en voeren het uitvoeringsprogramma uit.
- We maken ruimte voor woonzorgconcepten in woningbouwplannen. Ouderen blijven zo in de eigen omgeving wonen, met de meest passende woonomstandigheden.
- We voeren samen met woningcorporaties Het Grootslag, De Woonschakel en de huurdersraden de prestatieafspraken uit.
- We stellen het nieuwe woonbeleid vast.

Woonakkoord
Doel: Stede Broec is een aantrekkelijke woongemeente.

Wat willen we bereiken?

- Conform het in 2021 vastgestelde Woonakkoord Westfriesland zijn er eind 2030 12.500 nieuwe woningen gebouwd. Het streven is ruim 1.500 nieuwe woningen per jaar.
- We versnellen de woningbouw, met aandacht voor betaalbare, gevarieerde, aantrekkelijke en duurzame woningen voor iedereen.
- We voegen nieuwe, unieke en aanvullende woningen toe aan de regionale woningvoorraad.
- We stimuleren zelfstandig wonen voor langere tijd.

Wat gaan we ervoor doen?

- Samen met belanghebbenden organiseren we minstens twee keer per jaar een versnellingstafelbijeenkomst. Dan bekijken we de knelpunten en kansen om woningbouwprojecten te versnellen.
- Er wordt een flexibel plan gebruikt voor nieuwbouwprojecten, dat de regio richting geeft en ruimte biedt voor ideeën van de markt.
- We verstrekken startersleningen vanuit het de door de raad verhoogde budget.

Openbare ruimte

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?
Stede Broec is een leefbare, groene en goed onderhouden gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?
Kunstwerken
De komende jaren zal worden ingezet op vervanging van houten fiets/voetgangersbruggen door bruggen bestaande uit duurzamere materialen.

Openbaar groen
De staat van het onderhoudsniveau wordt 4 keer per jaar beoordeeld. Aan de hand van de objectieve beoordeling heeft de algemene kwaliteit van de buitenruimte een waardering op D-niveau. Er wordt hiermee niet voldaan aan het ambitieniveau B. De komende jaren wordt dus extra geïnvesteerd in het onderhoud en het vervangen van beplanting.

- Tijdens het groenonderhoud wordt de biodiversiteit versterkt doormiddel van beheermaatregelen (snoeien) en het inzaaien van meerjarige kruidenmengsels
- We hebben oog voor o.a. wandelpaden en buitenfitnessapparaten.
- In 2026 starten we met het herplanten van verwaarloosde plantvakken en starten we met de nieuwe onderhoudscontracten
- We zetten in op een effectievere wijze van bestrijding van exoten en onkruid. Exoten zijn kruidachtige gewassen die vanuit het wettelijk kader bestreden dienen te worden. In gemeente Stede Broec wordt met name actief ingezet op het bestrijden van de Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Beide soorten zijn geen inheemse kruiden en verstoren het ecosysteem wat niet ten goede komt aan de biodiversiteit

Openbare verlichting
In 2026 wordt de openbare verlichting vervangen in Lutjebroek-noord (o.a. Horn), Zesstedenpark (o.a. Nijenburg) en Noordertocht (o.a. Fuut).
Algemeen wordt de openbare verlichting op het vastgestelde kwaliteitsniveau gebracht en behouden.

Waterwegen en baggeren
Het doel van het baggeren is de watergang geschikt te houden voor gebruik watersport, voldoende doorstroming te behouden voor de aan- en afvoer van water (belang van HHNK) en voldoende waterdiepte te behouden zodat er geen ecologische problemen ontstaan. Hierbij is het naast het baggeren van bodemaanwas (bagger) ook het verwijderen van een teveel aan waterplanten een belangrijk onderdeel.
Met de overdracht van de wegen van HHNK aan de gemeente, is het baggeren van de bermsloten een extra taak van de gemeente geworden. De gemeente Stede Broec heeft het baggeren van de bermsloten/wegsloten uitbesteed aan HHNK (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) (2023-2029, cyclustijd 7 jaar). Het betreft 1.724 m3 bagger in 7 jaar voor de bermsloten.
Daarnaast heeft de gemeente een meerjarig baggerplan 2024-2033, cyclustijd 10 jaar, op laten stellen voor de na de Overdracht Stedelijk Water nog te baggeren waterwegen, waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is. Het betreft 1.008 m 3 bagger, in 10 jaar. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor de Broekerhaven en het beheer van walkanten en oevers van kleine watergangen.

Wegennetwerk

Wat willen we bereiken?
In Stede Broec hebben we een goed, veilig en bereikbaar wegennetwerk met een goede doorstroming.

Wat gaan we ervoor doen?

Verkeer
In 2026 gaan we verder met het uitvoeringsprogramma verkeer. De bewoners worden aan de hand van de planning betrokken bij herinrichtingsprojecten.

- Starten met de voorbereidingen voor de realisatie van de doorfietsroute op de P.J. Jongstraat en Zesstedenweg.
- De verkeersveiligheid van de fietsoversteken op de Stede Broecweg verbeteren.
- Starten met de eerste fase van verkeersveiligheidsaanpassingen aan De Bouw.

Wegen
Het gaat om rijbanen en markeringen, fiets- en voetpaden, parkeervakken en overige verharding waaronder plateaus, inritten, bermverharding etc.
Dagelijks beheer van verhardingen bestaat uit werkzaamheden aan de bestrating en het asfalt. Op basis van meldingen worden schades, gevaarlijke situaties en kleine wijzigingen afgehandeld.
In 2026 realiseren we zo'n 8 onderhoudsprojecten, variërend van (kleinschalig) groot onderhoud tot vervangingsprojecten.

- Fase 2 Overstort
- Platanenlaan herstraten

- Silverhof herstraten met klinkerverharding
- De Wijzend nieuwe deklaag
- Sluisdeur herstraten
- Achter het Rad, herstraten
- Nico Kolenbergstraat herstraten
- De Bouw schoolzone herstraten.

In 2025 is er een visuele weginspectie uitgevoerd. Op basis van deze visuele weginspectie die om het jaar wordt uitgevoerd, wordt er een onderhoudsplanning opgesteld voor de komende 5 jaar. Op deze manier houden we de wegen op het gewenste niveau.
Op basis van onderzoeken naar de restlevensduur van de wegen en aanvullende onderzoeken krijgen we inzicht welke wegen er op termijn hun einde levensduur bereiken. Met deze informatie kunnen we een lange termijnplanning realiseren.

Uitvoering klimaatadaptatie

We gaan verder met de uitvoering van de bestaande Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie in regionale samenwerking met de Westfriese gemeenten. Binnen dit verband wordt een regionale uitvoeringscoördinator ingezet en dragen de gemeenten gezamenlijk de kosten;

Er is gestart met de actualisatie van de stresstest, conform de landelijke afspraak om iedere zes jaar een nieuwe stresstest uit te voeren. Deze stresstest brengt in beeld in welke mate de gemeente kwetsbaar is voor wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. De uitkomsten van deze stresstest worden in 2026 verwacht en vormen input voor een geactualiseerde adaptatiestrategie en uitvoeringsagenda. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij het groen-blauw beleid en bij kansen binnen andere ruimtelijke opgaven.

Algemene begraafplaats

Wat willen we bereiken?
Zorgen voor goed, efficiënt en respectvol beheer van de algemene begraafplaats.

Wat gaan we ervoor doen?
Om de algemene begraafplaats goed en efficiënt te kunnen beheren wordt er in 2026 een nieuw beheerplan opgesteld. Momenteel wordt het aanwezige groen op de begraafplaatsen onderhouden op niveau B van het CROW.

Veiligheid

Wat willen we bereiken?
Een leefbaar en veilig Stede Broec waar het voor iedereen prettig wonen en werken is.

Wat gaan we ervoor doen?
BOA's
We zorgen voor een verdere professionalisering en versterking van de BOA’s. Hierbij zorgen we dat onze BOA’s goed opgeleid en getraind zijn. Binnen de bestaande formatie zorgen we voor een prioritering van werkzaamheden. Hierbij ligt een van de speerpunten op handhaving op het water tijdens het vaarseizoen. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een effectieve

structurele manier voor toezicht op het water tijdens het vaarseizoen. Hierbij is samenwerking met omliggende gemeente(n) noodzakelijk. In het eerste kwartaal van 2026 zal hiervoor een raadsvoorstel worden aangeboden.

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
Stede Broec is een leefbare en veilige gemeente waar het voor iedereen prettig wonen en werken is. Hier werken wij samen met onze inwoners en (veiligheids)partners aan. Het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023 – 2026 is hiervoor de basis. Zo worden bijvoorbeeld vanuit het IVP zorg- en veiligheidsvraagstukken opgepakt, werken we aan het aanpakken van ondermijningssituaties en werken we aan de weerbaarheid tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

Weerbaarheid van de organisatie en maatschappij
Landelijk en regionaal opgestelde beleid op het gebied weerbaarheid wordt lokaal toegepast. Samen met de domeinen in de SED organisatie wordt dit lokaal uitgewerkt en geïmplementeerd.

Inspelen op actualiteiten
Landelijk zijn verschillende sentimenten zichtbaar op het vlak van bijvoorbeeld migratie of geopolitieke spanningen. Deze sentimenten vragen incidentele en structurele inspanningen van het lokaal bestuur en de SED organisatie.

Economische zaken

Wat willen we bereiken?
Stede Broec heeft een bloeiende lokale economie.

Wat gaan we ervoor doen?
- Continueren van de samenwerking met ondernemers en ondernemersverenigingen.
- Lokale en regionale afstemming over het doorontwikkelen en versterken van winkelgebieden, agrarisch gebied en bedrijventerreinen.
- Participeren en financieel bijdragen aan:
    - Economische Agenda Westfriesland waarmee onder andere Startersloket en TalentAcademy ondersteund worden;
    - Regiopromotie van Stede Broec en Westfriesland;
    - Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (zie verbonden partijen);
    - Leader subsidie Westfriesland.
- In 2025 is de detailhandelsvisie vastgesteld. Regionaal wordt afgestemd of aanpassing nodig is, bijvoorbeeld voor het onderwerp boerderijwinkels. Zonodig wordt, naar aanleiding daarvan, in 2026 de detailhandelsvisie aangepast of aangevuld.
- We verkennen de mogelijkheden om efficiënter om te gaan met de schaarse ruimte op bedrijventerreinen. Dit doen we door te kijken hoe er met behoud van ruimtelijke kwaliteit verdicht kan worden en extra bouwhoogte mogelijk is.

Duurzaamheid en milieu

Afvalinzameling

Wat willen we bereiken?
Stede Broec heeft een goed werkende afvalinzameling en – verwerking, met een goede balans tussen dienstverlening, kosten en milieuresultaat.

Wat gaan we ervoor doen?
We evalueren het uitgevoerde Afvalbeleidsplan, spelen in op de vernieuwde vergoedingsstructuur van Verpact voor PBD door de afvalscheiding te verbeteren. en blijven de inzameling, communicatie en samenwerking met HVC voortdurend verbeteren.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?
Stede Broec is een duurzame gemeente, met aandacht voor de unieke identiteit van de wijken.

Wat gaan we ervoor doen?

Bedrijvenaanpak duurzaamheid
We ondersteunen grootverbruikers bij het ontwikkelen van collectieve oplossingen voor netcongestie, door middel van een haalbaarheidsstudie.

- We ondersteunen grootverbruikers bij het ontwikkelen van collectieve oplossingen voor netcongestie, door middel van een haalbaarheidsstudie;
- Ook ondersteunen we ondernemers bij energiebesparing en verduurzaming;
- Samen met enkele bedrijven onderzoeken we concrete mogelijkheden van een hoog temperatuur-warmtenet, gekoppeld aan een nieuwe geothermiebron van het Grootslag. Deze bron kan niet alleen bedrijven, maar ook andere afnemers van warmte voorzien.

Energiebesparing
- De Lokale Isolatieaanpak is in 2025 gestart en succesvol verlopen. In 2026 wordt vervolg gegeven aan de isolatieaanpak met de financiële middelen vanuit de tweede tranche van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). Daarmee verwachten we nog eens 245 woningen te kunnen isoleren (dit is inclusief de wachtlijst uit de 1 tranche).
- In 2026 wordt gewerkt aan de uitvoering van het Soorten Management Plan inclusief monitoring en registratie. Daarbij worden mitigerende maatregelen toegepast. Hierdoor wordt het mogelijk om woningen te isoleren, zonder dat per woning aparte vergunningen moeten worden aangevraagd.

Energieopwekking
- We werken mee aan het traject langs de N307 om langs de provinciale weg op provinciale grond zonnepanelen te plaatsen. Dit doen wij in samenwerking met de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat.

Warmte transitie bestaande omgeving

- We werken aan een Warmteprogramma als vervolg op de Transitievisie Warmte (TVW, 2021).Het warmteprogramma wordt in 2026 vastgesteld. Dit programma betreft een herijking van de TVW en beschrijft hoe de gemeente de warmtetransitie vormgeeft en waar de komende jaren kansen liggen voor een aardgasvrije gebouwde omgeving. Het wordt samen met netbeheerders, lokale partijen en inwoners opgesteld.
- Gestart wordt met het wijkuitvoeringsplan voor Princenhof – Plan Zuid. Hierin staat hoe en wanneer dit gebied op termijn aardgasvrij kan worden. Het plan maken we in samenwerking met netbeheerders, lokale stakeholders en inwoners.

Met wie werken we samen

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord,
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord,
- Archeologie West-Friesland,
- WerkSaam Westfriesland,
- Recreatieschap Westfriesland,
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF).

In de paragraaf ‘Verbonden partijen’ lichten we de samenwerking toe.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024*	2025*
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	4	9	4	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	0,9	1,1	n.b.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,8	2,7	3,6	n.b.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7	1,4	1,1	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,9	3,8	5,4	n.b.
Functiemenging	%		38,6	39,4	n.b.	n.b.
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar		120,6	127,7	n.b.	n.b.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner		128	131	n.b.	n.b.
Hernieuwbare elektriciteit	%		23,4	n.b.	n.b.	n.b.
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	294	354	363	370
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	15,2	7	n.b.	n.b.
Demografische druk	%	CBS	80,1	80,7	80,4	81,8
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	865	990	1.039	1.067
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	994	1.122	1.172	1.203

*) De gegevens worden van de website www.waarstaatjegemeente.nl gehaald. De indicatoren waar in het bovenstaande overzicht n.b. staat, zijn daar nog niet beschikbaar.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	17.083	20.835	18.055
Totaal baten	8.776	9.560	7.760
Saldo van baten en lasten	**-8.308**	**-11.276**	**-10.295**
Toevoeging aan reserves	3.157	1.061	1.443
Onttrekking aan reserves	2.097	2.146	433
Resultaat	**-9.367**	**-10.191**	**-11.305**

Programma Samenleving

Inleiding

Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. In 2026 zetten we ons onverminderd in voor een sociaal domein dat aansluit bij de lokale behoeften en de leefwereld van onze inwoners. We bieden passende ondersteuning – zowel voor de gemeenschap als voor het individu.

Meer dan ooit ligt de focus op preventie. Door problemen vroegtijdig te signaleren of zelfs te voorkomen, versterken we de zelfredzaamheid van mensen en vergroten we hun kansen om volwaardig mee te doen in de samenleving. Preventie is daarmee geen aparte taak, maar een integraal onderdeel van ons beleid.

Concreet betekent dit dat we inzetten op een gezonde en inclusieve leefomgeving, waarin gezondheidsverschillen worden verkleind en iedereen zich kan ontwikkelen. Ook zetten we in op het versterken van de sociale basis: bewoners die naar elkaar omzien, gemeenschappen die samen oplossingen vinden en maatschappelijke initiatieven die ruimte krijgen om te groeien.

Het naar elkaar omkijken begint op een jonge leeftijd en daarom zetten we in op inclusief onderwijs. Naast het onderwijs hebben we ook aandacht voor ontwikkelingen van de jeugd op sociale cultureel vlak en sport.

<u>Ontwikkelingen Jeugd en Wmo</u>
Het afgelopen jaar hebben we veel stappen ondernomen met als doel om:
1) De kwaliteit van onze dienstverlening aan inwoners te vergroten;
2) Hulp tijdig in te zetten;
3) De kosten te beheersen.

Lokaal hebben we de regionale inkoop en implementatie van specialistische jeugdhulp en Wmo afgerond. De consulenten hebben de tools om de regionale afspraken te hanteren. Deze zijn bekrachtigd in de verordening, waarbij de reikwijdte jeugdhulp is ingeperkt. Daarnaast hebben wij, in SED verband, een beheersteam opgezet. Dit beheersteam heeft als doel om de cliëntgebonden kosten jeugd te verminderen. Het beheersteam stuurt op de maatwerkovereenkomsten, verwijzingen van o.a. huisartsen en Gecertificeerde Instellingen en acteert op de top 10 duurste jeugdigen per gemeente. Dit heeft de eerste positieve financiële resultaten opgeleverd.

Uiteraard hebben we blijvend aandacht voor onze processen en bekijken we kritisch op welke punten we nog meer efficiency kunnen realiseren door aanpassingen te doen in ons proces.

<u>Jeugd</u>
Onze consulenten zetten zich blijvend iedere dag in om tijdig de meest passende zorg in te zetten. Echter zien we een toenemende complexiteit van de problematiek van gezinnen, groeiende wachtlijsten bij aanbieders en langdurende hulptrajecten. Ook is de rol van de consulent in de afgelopen jaren veranderd: van enkel een keukentafelgesprek en beschikken, is de Jeugdconsulent nu actief betrokken bij hulptrajecten van gezinnen. Onderdeel van de overeenkomsten per 1 juli 2025 is dat consulenten nu nog actiever betrokken zijn bij gezinnen.

Enerzijds om te voldoen aan het wettelijke kader van één gezin, één plan, één regisseur, maar ook om tijdig bij hulpverleningstrajecten te kunnen bijsturen. Regie door een consulent zorgt voor grip op dat wat wordt ingezet: zij sturen op effectiviteit, doorstroom en uitstroom. Dit geldt voor alle trajecten, maar zeker bij de hoog specialistische, dure trajecten, is de rol van de consulent cruciaal om de kosten beheersbaar te houden. Dit vraagt om een, soms, (tijds-) intensieve rol van de Jeugdconsulent.

Wmo
Ook bij de Wmo zien we een toenemende druk ontstaan op het consulententeam. Voor de uitvoering van de Wmo taken geldt ook de gewijzigde regierol, alleen minder (tijds-) intensief en zijn hulpvragen complexer. Bij de Wmo zien we dat het aantal meldingen per gemeente groeit. Dit kunnen we verklaren door o.a. de toenemende vergrijzing. Het aantal meldingen is toegenomen van ongeveer 1.900 meldingen in 2022, naar ongeveer 2.500 in 2024. Het gaat om nieuwe instroom en verlengingen van lopende indicaties.

Ontwikkelingen schuldhulp
Bij schuldhulpverlening constateren we een toenemend aantal meldingen. Er zijn meer meldingen bij de vroegsignalering en meer aanmeldingen vanwege een mogelijke woningontruiming. Ook team schuldhulpverlening staat onder druk als het gaat om beschikbare capaciteit. De beschikbare formatie binnen de SED is de afgelopen jaren gelijk gebleven, terwijl de meldingen en de complexiteit van casuïstiek toeneemt.

Vervolg
Uitgangspunt is én blijft dat we onze inwoners in een vroegtijdig stadium willen helpen wanneer zij zorg nodig hebben. Dit vanuit menselijk oogpunt maar ook om het waar mogelijk voorkomen van duurdere en langjarige zorg. Om onze inwoners goed en tijdig te kunnen blijven helpen én daarbij het willen voorkomen van wachtlijsten bij welke vorm van zorg ook, kan het nodig zijn om de bestaande formatie van de teams jeugd, Wmo en schuldhulp op termijn uit te breiden. Dit is mede afhankelijk van (landelijke) maatregelen om de wachtlijstproblematiek bij aanbieders te beheersen. Indien aanleiding daartoe komen wij in de VJN 2026 met een nader voorstel omtrent de formatie capaciteit.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Onderwijs

Wat willen we bereiken?
Kinderen in de gemeente Stede Broec krijgen les in een fijne omgeving die ze helpt zich te ontwikkelen. En in veilige, gezonde en prettige schoolgebouwen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)
- We werken volgens het nieuwe Onderwijskansenconvenant, waardoor we de samenwerking met onderwijs, kinderopvang, GGD en andere partners rondom het jonge kind versterken, om alle kinderen in gemeente Stede Broec gelijke kansen te bieden.
- We werken aan een nieuwe subsidieregeling voor het onderwijsachterstandenbudget, zodat beschikbare middelen efficiënt en doelgericht kunnen worden ingezet.

Onderwijshuisvesting

- Samen met de gemeente Enkhuizen ontwikkelen we een gemeentegrens-overstijgend Strategisch Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs. Hiermee ontwikkelen we een lange termijn visie op de huisvesting van onze scholen.
- We werken een businesscase uit voor de toekomst van De Baskuul, Lutjebroek in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs.
- We werken een ontwerp uit voor MFA Plan Zuid, op basis van het Programma van Eisen. We creëren hier een locatie waar onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke voorzieningen samen komen.

Sociaal domein

Wat willen we bereiken?
We zijn een gemeente die goed bereikbaar is voor haar inwoners. En de noodzakelijke zorg verleent wanneer dit niet vanuit de preventie ondervangen kan worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Hervormingsagenda Jeugd
In 2026 blijven we uitvoering geven aan de gestelde maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. We willen dat kinderen en jongeren sneller passende hulp krijgen, zoveel mogelijk dichtbij huis. Daarbij versterken we preventie en signaleren we problemen eerder, zodat zwaardere zorg vaker kan worden voorkomen.

- We versterken het lokale team zodat zij zelf hulp kunnen leveren, ook bij onveiligheid *(Toekomstscenario voor Jeugd en gezin).*
- We zorgen voor een betere samenwerking tussen ONS Stede Broec en de huisartsen waardoor kinderen en gezinnen sneller passende hulp krijgen en onnodige doorverwijzing worden voorkomen.
- We zorgen voor een preventief dekkend zorglandschap en focussen daarmee op het versterken van het 'normale' leven van de inwoner, zodat problemen vroeg worden opgepakt.
- We realiseren voor jeugdigen die niet meer thuis kunnen wonen een zorgvorm die zo 'thuis en dichtbij als mogelijk' is. Denk hierbij aan het realiseren van kleinschalige woonvoorzieningen.
- We bakenen de reikwijdte van de Jeugdhulp af waardoor jeugdhulp alleen wordt ingezet daar waar het echt nodig is. Andere vragen worden in de sociale basis of andere domeinen opgepakt.

Kwetsbare inwoners
De zeven Westfriese gemeenten werken sinds 2024 gezamenlijk aan de uitvoering van de Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2024–2028+. De visie en het bijbehorende implementatieplan richten zich op de thema's: Ondersteun(en)de samenleving, Wonen, Zorg & Ondersteuning, Veiligheid, Bestaanszekerheid, Zinvolle daginvulling en Samenwerken in de regio. De regionale projectgroep Kwetsbare Inwoners geeft, in nauwe samenwerking met interne en externe partners, uitvoering aan de vastgestelde doelen en actiepunten. In 2026 zetten we de ingezette koers voort en bouwen we verder aan een samenhangende, integrale aanpak voor deze doelgroep.

Prikkelarm Wonen

In West-Friesland ontbreekt een geschikte woonvoorziening voor psychisch kwetsbare inwoners die gebaat zijn bij een prikkelarme woonomgeving buiten de woonwijk. Met regionale Blokhuisgelden is onderzocht of een dergelijke voorziening met vijf tot zeven woonplekken haalbaar is. Van de ruim dertig onderzochte locaties kwam de locatie in Koggenland positief uit de businesscase. Hoewel de voorziening niet in Stede Broec wordt gerealiseerd, nemen we als gemeente wel deel aan de regionale samenwerking en dragen wij bij aan de ontwikkeling en bekostiging vanuit de regionale MO/BW middelen. De bouw staat gepland voor de tweede helft 2026.

Lokale toegang

In navolging van het visieleertraject van de VNG wordt samen met de drie gebiedsteams verder vorm gegeven aan de inrichting van de lokale toegang. Het 'wat' en het 'hoe' worden uitgewerkt. Dit proces gaat hand in hand met één van de opgaven uit de Hervormingsagenda jeugd (Stevige lokale teams).

Onderwijszorgarrangementen

- We zetten zowel individuele als groepsgewijze jeugdzorg indien nodig in tijdens schooltijd (onderwijszorgarrangement). We doen dit om deelname aan het regulier onderwijs te vergroten.
- In een pilot, lopend tot september 2026, bieden we in regionaal verband jeugdzorg aan elke daarvoor in aanmerking komende leerling op het Integraal Kind Expertise Centrum (IKEC) Hoorn.

Ontheemden

We realiseren medio 2026 een opvanglocatie aan de Veilingweg, in samenwerking met het COA. Deze locatie wordt veilig, betaalbaar en goed bereikbaar ingericht en biedt een menswaardige opvang. We voeren de Spreidingswet uit door een evenredige bijdrage te leveren aan de landelijke opvangopgave en werken hierbij samen met de regio.
We zorgen dat bewoners van de opvanglocatie toegang krijgen tot onderwijs, zorg en maatschappelijke ondersteuning, in samenwerking met partners.
We blijven in gesprek met inwoners, bedrijven en direct-belanghebbenden om aandachtspunten en zorgen te betrekken bij de uitvoering.
Ook in 2026 zetten we ons in voor de opvang van Oekraïense ontheemden, conform de landelijke taakstelling.

Preventie Jeugd

We ondersteunen kinderen en jongeren in het ontdekken van hun talenten en hun interesses via sport, cultuur en gezondheid. Daarnaast bieden we preventieve, laagdrempelige ondersteuning aan kinderen/jongeren en hun gezinnen. Bijvoorbeeld door de inzet van het jeugd en jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk. In 2026 evalueren we de campagne *'De norm is niet vapen'*. Daarnaast gaan we door met het in kaart brengen van het voorveld, om deze waar nodig te verstevigen en door te ontwikkelen.

Uitvoeringsplan visie sociaal domein

Samen met verschillende samenwerkingspartners, waaronder Ons Stede Broec, wordt het 'Uitvoeringsplan Visie Sociaal Domein opgesteld'. Ook de Wmo adviesraad adviseert ons over de visie. Het uitvoeringsplan geeft antwoord op de vraag op welke wijze er de komende jaren uitvoering gegeven wordt aan de visie sociaal domein.

Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?
We hebben een gevarieerd aanbod van activiteiten en voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn, zowel fysiek als financieel. Hiermee verbeteren we de betrokkenheid, het gevoel van samenhorigheid en de veiligheid in onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Cultuur
We geven uitvoering aan de subsidieregelingen om verenigingen op het gebied van historie, zang, toneel en volksfeesten te ondersteunen.
Naar verwachting treedt eind 2026 een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking. Bovendien loopt het huidige convenant af, Gezien de complexiteit van de herziene wet en de wens om een samenwerkingsovereenkomst op te stellen met aanpalende beleidsterreinen (zoals jeugd, onderwijs, laaggeletterdheid e.a.) hebben de zes Westfriese gemeenten de wens om externe expertise in te huren. Voor Stede Broec is dit een kostenpost van € 15.000.

Sportaccommodaties
We behouden de huidige sportvoorzieningen die toegankelijk zijn voor alle inwoners van de gemeente. Daar waar mogelijk verbeteren we (in fases), de gemeentelijke sportaccommodaties.

Sportbevordering
In 2026 zetten we het uitvoeringsplan van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) voort via het lokale sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). Hiermee stimuleren we een gezonde leefstijl en versterken we het sport- en beweegaanbod.

Daarnaast ondersteunen we sportverenigingen bij het behouden en versterken van een toegankelijk en gevarieerd sport- en beweegaanbod voor onze inwoners.

Samen met de Westfriese gemeenten werken we aan een gerichte aanpak om een veilig en positief sportklimaat te bevorderen, waarin iedereen met plezier en respect kan sporten.

Welzijn
- In 2026 bouwen we aan de uitbreiding van ZorgDomein, waamee huisartsen en wijkteams volwassenen sneller digitaal naar passende Wmo- en welzijnsvoorzieningen doorverwijzen.
- Vanaf 2026 zetten we de pilot eerstelijnszorg structureel voort; consulenten en Ons Stede Broec helpen inwoners vroegtijdig zodat minder doorverwijzing naar dure tweedelijnszorg nodig is.
- Met de GALA-middelen voeren we extra preventie uit: valpreventietrainingen, Welzijn Op Recept en Eén tegen Eenzaamheid.
- We versterken in 2026 de samenwerking rond Kansrijke Start, zodat gezinnen en jonge ouders vroegtijdig steun krijgen.
- We intensiveren de inzet om Stede Broec verder te ontwikkelen als dementievriendelijke gemeente, met herkenbare voorzieningen en mantelzorgondersteuning.

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?
Stede Broec is een gemeente waar volksgezondheid de aandacht heeft en waarin iedereen mee kan doen.

Wat gaan we ervoor doen?

- We gaan door met het uitvoeren het actieplan van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), dat hoort bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK), en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dit houdt onder andere in:
    - Welzijn op Recept
    - Aanpak voor valpreventie
    - JOGG – aanpak en programma Kind naar Gezond Gewicht.
    - Bewezen interventies in het kader van een Kansrijke Start (eerste 1000 dagen van het kind)
- We stellen een nieuwe gezondheidsnota op. Hierin wordt tevens suïcidepreventiebeleid verankerd in overeenstemming met de ingang van de Wet integrale suïcidepreventie.
- We zetten onze nauwe samenwerking voort met lokale verenigingen en organisaties, de regio en de GGD HN.
- We zetten continue in op een dekkend aanbod van AED's in onze gemeente.

Met wie werken we samen

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende partijen:

- WerkSaam Westfriesland en
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD).

In de paragraaf ‘Verbonden partijen’ lichten we de samenwerking toe.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	432,2	452,5	n.b.	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	1	n.b.	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	4	4	n.b.	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	73,1	74,1	74,3	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2,8	2,9	2,8	n.b.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	1	n.b.	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	169,8	161,8	161,4	n.b.
Lopende re-integratievoor-zieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	318,2	339,6	397,6	n.b.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	13,7	13,2	13,1	n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	1,4	1,3	1,3	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	410	740	760	n.b.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1,6	n.b.	n.b.	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	18	22	14	n.b.
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	47,5	n.b.	44,3	n.b.

*) De gegevens worden van de website www.waarstaatjegemeente.nl gehaald. De indicatoren waar in het bovenstaande overzicht n.b. staat, zijn daar nog niet beschikbaar.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	44.528	44.015	44.131
Totaal baten	12.555	8.527	7.020
Saldo van baten en lasten	**-31.973**	**-35.488**	**-37.111**
Toevoeging aan reserves	1.363	234	0
Onttrekking aan reserves	1.497	623	277
Resultaat	**-31.838**	**-35.098**	**-36.834**

Paragrafen

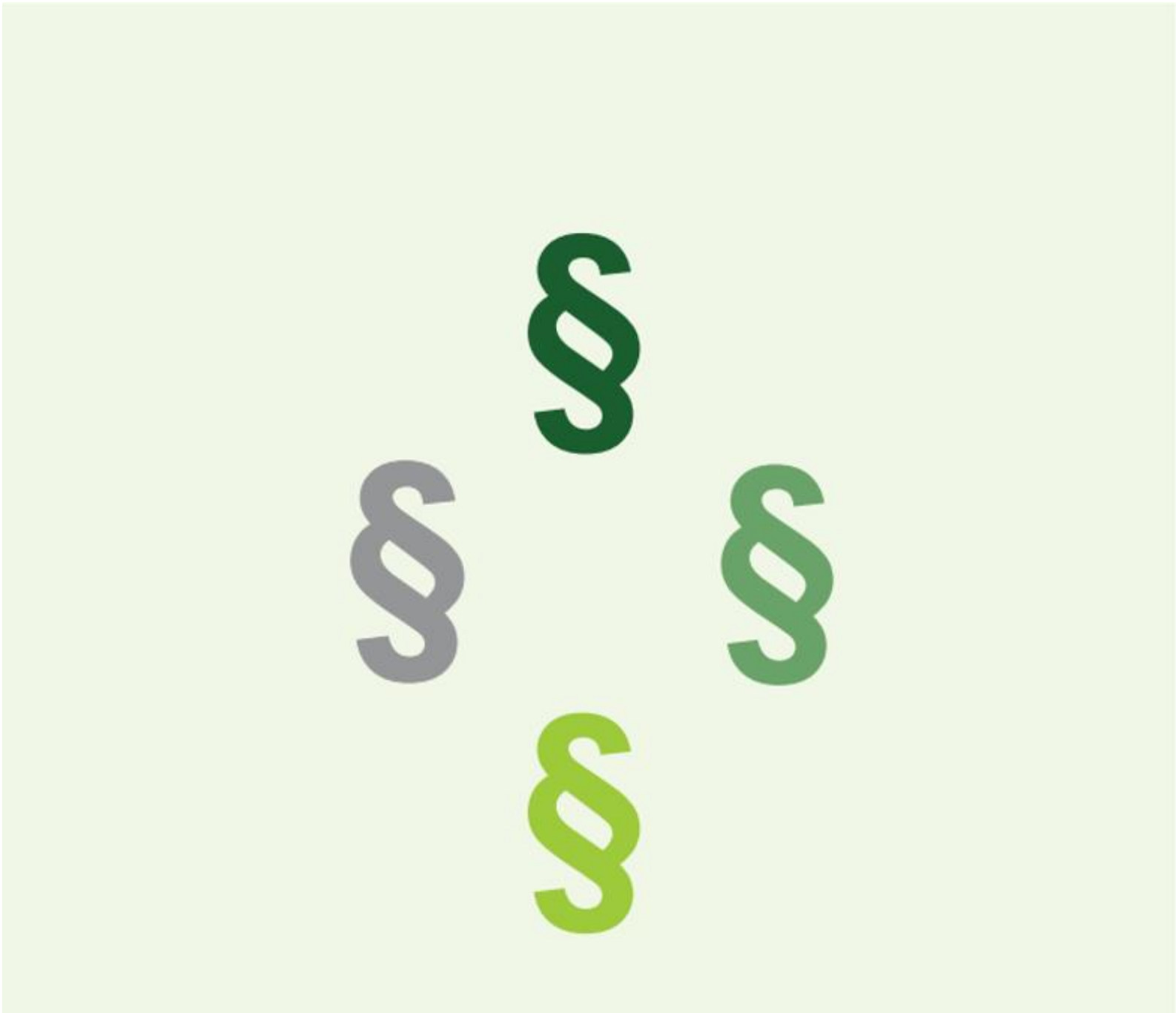

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan haar inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente kent de volgende lokale heffingen:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), hondenbelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting;
- Bestemmingsheffingen: de opbrengst is niet vrij besteedbaar maar kunnen uitsluitend worden besteed aan de specifieke lasten verband houdend met collectieve voorzieningen. De gemeente mag niet meer in rekening brengen dan de kosten die zij voor deze voorziening maakt. De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn bestemmingsheffingen;
- Rechten: worden geheven om kosten te verhalen voor een specifieke dienst of het gebruik van een gemeentebezitting of openbare dienst. Hiertoe behoren de secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

In 2026 is het totaal aan opbrengsten van belastingen en heffingen € 13,6 miljoen.

Belastingen	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	4.711	4.964
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	650	689
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	472	529
Hondenbelasting	111	113
Forensenbelasting	10	10
Toeristenbelasting	86	103
Totaal	**6.040**	**6.409**

Heffingen	Begroting 2025	Begroting 2026
Secretarieleges	405	481
Leges omgevingsvergunningen	346	355
Begrafenisrechten	10	10
Rioolheffing	1.995	2.236
Afvalstoffenheffing	3.546	3.731
Staangelden markten	29	17
Pachtsommen kermissen	16	16
Overige heffingen	74	308
	6.421	**7.153**

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Gelet op de ombuigingen en wijzigingen in het beleid zijn deze per heffing benoemd. De inflatiecorrectie is vastgesteld op 2,5%. Wanneer er bij de heffing niets expliciet staat benoemd met betrekking tot de stijging geldt alleen de inflatiecorrectie. De tarieven van 2026 zijn niet in deze begroting opgenomen. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaatsvindt en het vaststellen van de tarieven in december.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken die binnen de gemeente zijn gelegen. Het gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

De tarieven voor de OZB worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Voor de onroerendezaakbelastingen geldt als uitgangspunt dat de opbrengsten stijgen met 2,5%.

De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2026 is de WOZ-peildatum 1-1-2025. Op basis van de voorlopige prognoses van het taxatiebureau is de verwachting dat de

waardeontwikkeling van woningen tussen de 12% en 14% bedraagt. Voor niet-woningen wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 10%.

Hondenbelasting
De hoogte van de aanslag hondenbelasting is afhankelijk van het aantal honden dat de belastingplichtige heeft. De gemeente streeft er wel naar dat voldoende uitlaatplekken aanwezig zijn en dat de kosten hiervan volledig worden gedekt. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2026 met de inflatiecorrectie stijgen.

Forensenbelasting
Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2026 met de inflatiecorrectie stijgen.

Toeristenbelasting
Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. De belasting wordt geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. Door het uitvoeren van controles worden de aanbieders in de gemeente in de toeristenbelasting betrokken. Zo zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets, wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de gemeente gefietst. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2026 met de inflatiecorrectie stijgen t.o.v. de begroting 2025.

Begraaf- en grafrechten
Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Kosten begraafplaats	36
Inkomsten begraafplaats excl. heffingen	0
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	15
Overige toe te rekenen kosten	0
Totale kosten	**51**
Opbrengsten heffingen	**10**
Dekking	**20%**

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven bij objecten waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Voor woningen wordt de eigenaar belast en voor Niet woningen de gebruiker.

De uitgangspunten voor de kosten is het Programma stedelijk water en riolering (PSWR) wat als basis dient van de volledige kostendekking.

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid:

Kosten riolering	1.495
Inkomsten riolering excl. heffingen	0
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	195
BTW	294
Dotatie voorziening	254
Totale kosten	**2.238**
Opbrengsten heffingen	**2.236**
Dekking	**100%**

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die HVC te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendekkendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt rekening gehouden met de betaalde BTW. Afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend opgelegd worden.

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid:

Kosten afvalinzameling	3.273
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	230
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	97
BTW	464
Overige toe te rekenen kosten	128
Totale kosten	**3.733**
Opbrengsten heffingen	**3.731**
Dekking	**100%**

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven. Het tarief voor marktgeld wordt berekend per strekkende meter standplaats.

Huur standplaatsen kermissen

De geraamde opbrengst voor huur standplaatsen is € 16.000.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat moet worden betaald aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve aan wie de dienst is verleend. De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges.

		lasten	baten	dekking
Titel 1 Algemene dienstverlening				
hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	11	15	132%
hoofdstuk 2	Reisdocumenten	375	294	78%
hoofdstuk 3	Rijbewijs	164	128	78%
hoofdstuk 4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	18	11	62%
hoofdstuk 7	Overige publiekszaken	4	3	68%
hoofdstuk 9	Bijzondere wetten	258	305	119%
hoofdstuk 10	Diversen	60	3	4%
Totaal		**890**	**759**	**85%**
Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning				
hoofdstuk 2	Voorfase	-	14	-
hoofdstuk 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	152	313	206%
hoofdstuk 7	Aanlegactiviteiten	4	5	126%
hoofdstuk 8	Overige activiteiten	1	1	79%
hoofdstuk 12	Modaliteiten	244	11	5%
Totaal		**401**	**344**	**86%**
Titel 3 Europese dienstenrichtlijn				
hoofdstuk 1	Horeca	4	2	45%
hoofdstuk 4	Organiseren evenement of markt	11	4	40%
Hoofdstuk 5	Standplaatsen	-	2	-
Totaal		**15**	**8**	**54%**
Totaal		**1.306**	**1.111**	**85%**

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2025 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een huurwoning in Nederland bedragen € 480 en voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning € 1.052.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de hoogste gemiddelde lastendruk staat onderaan.

Conclusie:
Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente voor eigenaren/bewoners in deze regio een bovengemiddelde lastendruk kent en boven het Nederlandse gemiddelde zit. De gemeente kent voor huurders in deze regio een net onder het gemiddelde lastendruk.

Woonlasten per huishouden

Gemeente	Bruto woonlasten één persoonshuishouden		Bruto woonlasten meer persoonshuishouden	
	2024	2025	2024	2025
Koggenland	€ 817	€ 845	€ 921	€ 952
Hoorn	€ 836	€ 900	€ 940	€ 1.009
Drechterland	€ 912	€ 903	€ 996	€ 1.029
Enkhuizen	€ 913	€ 1.010	€ 1.034	€ 1.099
Medemblik	€ 1.004	€ 1.029	€ 1.105	€ 1.136
Stede Broec	€ 1.039	€ 1.067	€ 1.172	€ 1.203
Opmeer	€ 1.178	€ 1.224	€ 1.300	€ 1.343

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Kwijtschelding

Als een belastingschuldige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingschuldige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening
Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit ontstaat waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Een kwijtscheldingsverzoek kan ingediend worden bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gemeenteraad heeft bepaald dat voor de belastingen waar vrijwel ieder huishouden mee in aanraking komt, kwijtschelding mogelijk is. Dat geldt voor OZB-Eigendom, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit is vastgelegd in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Stede Broec 2025. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, worden niet kwijtgescholden. Op het moment dat iemand in aanmerking komt voor volledige kwijtschelding, worden deze kosten niet in rekening gebracht.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in deze paragraaf aan de orde.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- onbenutte belastingcapaciteit
- algemene reserve
- stille reserves.

Onbenutte belastingcapaciteit	772
Vrij aanwendbare reserves	12.129
Stille reserves	-
Beschikbare weerstandscapaciteit	**12.901**

Onbenutte belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. De navolgende berekening geeft bij benadering aan welke opbrengst deze verhoging genereert.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1648%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,1462%
Verschil	0,0186%
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 772

Onvoorzien
In de primitieve begroting 2026 is geen budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen. Dit budget is bij het proces Ombuigingen geschrapt.

Algemene reserve
De verwachte stand van de algemene reserve per 1 januari 2026 is € 12.129.000.

Stille reserves
Stille reserves hebben te maken met activa waarvan de boekwaarde lager is dan de vrije verkoopwaarde.

De gemeente Stede Broec heeft vele activa. De gemeente stelt echter niet de vrije verkoopwaarde vast van deze activa. De omvang van de stille reserves is daardoor niet inzichtelijk.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond
De risico's voor de gemeente Stede Broec zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico´s
Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2026 zijn 11 risico's opgenomen. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score =kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden	Impact	Bedrag x kans
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg door omstandigheden waar de gemeente geen invloed op heeft, waaronder ernst en aard problematiek, jeugdbescherming- en jeugdreclasseringsmaatregelen. Faillissement, wetswijzigingen, stijgingen van de CAO's, indexaties, huisvestingslasten of toenemende financiele problemen bij onze maatschappelijke partners kunnen er voor zorgen dat de gemeente hogere kosten maakt of bepaalde ambities moet uitstellen.	Goede monitoring op data middels kwartaalrapportages, structureel contact met maatschappelijke partners, tijdig acteren op landelijke nieuws	€ 600.000	4	5	€ 420.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Jeugdzorg en Wmo	Wachtlijsten bij zorgaanbieders jeugd en Wmo (veel zorgaanbieders hebben te maken met wachtlijsten, mede als gevolg van de huidige arbeidsmarktproblematiek. Het risico bestaat dat de problematiek complexer wordt en/of verergert.	Beschikbaarheidswijzer die door gecontacteerde aanbieders wordt ingevuld monitoren. Door dit inzicht kan er gekeken worden naar passende zorg met de minste wachttijd. Door contractmanagement wordt met aanbieders onderzocht hoe de wachtlijsten te beheersen.	€ 200.000	4	4	€ 140.000
jeugdzorg en Wmo	Per 1 juli 2025 zijn de nieuwe overeenkomsten voor jeugdhulp en Wmo van start gegaan. Gezien de overgangssituatie (1 jaar voor jeugd en 2 jaar voor Wmo) kunnen er risico's zijn vanwege de noodzaak tot nieuwe indicaties (arrangementen of producten). Het risico bestaat	Goede monitoring op de budgetten en de indicaties. Ook het beheersteam jeugd heeft hier een rol in.	€ 200.000	4	4	€ 140.000
					Overige risico's	€ 1.105.000
					SED risico doorbelasting	€ 694.680
					Totaal benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.604.680

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2026) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Stede Broec voor € 694.680. Voor de SED organisatie is onderstaand risico opgenomen :

- Datalekken, cybercrime en uitval ICT systemen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 12.901.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 2.344.212 (= 90% * € 2.604.680). Het ratio weerstandsvermogen is 5,5.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het Rijk een verplichte set van vijf financiële kengetallen voor. De getallen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

In onderstaande tabel staat het verloop van de kengetallen.

Kengetallen:	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	21%	46%	30%	32%	27%	23%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	5%	29%	17%	19%	16%	13%
solvabiliteitsratio	36%	28%	34%	34%	35%	37%
structurele exploitatieruimte	0%	2%	3%	2%	0%	0%
grondexploitatie	4%	0%	0%	0%	0%	0%
belastingcapaciteit	118%	108%	117%	117%	117%	117%

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn onze eigendommen, zoals bruggen, groen, wegen en sportaccommodaties. We moeten deze goederen beheren en onderhouden om een veilige en leefbare gemeente voor onze inwoners te kunnen garanderen. Dit kost geld. Het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen dat we willen, stellen we vooraf vast. In het programma staat meer informatie over:
• het gewenste kwaliteitsniveau van onze kapitaalgoederen;
• de uitgaven die we voor het onderhoud begroten;
• de omvang van het areaal;
• in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' is de staat van onderhoud en het achterstallig onderhoud opgenomen.

Stede Broec groeit en bloeit en is volop in ontwikkeling. Klimaatadaptatie, energietransitie en digitalisering zijn voorbeelden van trends die consequenties hebben voor nieuwe ontwikkelingen in het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen. We gaan daarom door met de ontwikkeling van ons integrale beheersysteem. Beheerprogramma/ beheersoftware betekent dat we vanuit de waarden, prestaties, gebruik en risico's van de openbare ruimte, bepalen wat me moeten doen om de openbare ruimte aan het ambitieniveau te laten voldoen. We verbeteren het beheerprogramma/ beheersoftware door de processen van de levenscyclus van de kapitaalgoederen integraal aan elkaar te koppelen. Dus: van ontwikkeling via ontwerp, bouw en beheer tot sloop. Ook leggen we nadrukkelijker de koppeling tussen de technische staat en het gebruik van het kapitaalgoed. In de hele beheer- en uitvoeringsorganisatie voeren we beheerprogramma/ beheersoftware in. Hierdoor kunnen we in de toekomst gerichter sturen op de balans tussen prijs, prestaties en risico's van het kapitaalgoed en op de voorspelbaarheid hiervan over de hele levenscyclus.

Wij werken integraal waar dat nodig is, snel waar het kan, en altijd met oog voor de toekomst: klimaatadaptief, circulair en emissiereducerend. Daarbij wordt aandacht besteed aan vraagstukken zoals boomwortelopdruk, verbetering van groeiplaatsen in verharding en vergroening van de openbare ruimte. Zo zorgen we ervoor dat de kapitaalgoederen van Stede Broec niet alleen vandaag, maar ook morgen bijdragen aan een veilige, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving.

In de laatste decennia is de druk op de openbare ruimte toegenomen, enerzijds door de toename van het aantal bewoners en bezoekers aan de gemeente en anderzijds door het veranderende en intensievere gebruik. Zo is bijvoorbeeld het verkeer in de afgelopen tientallen jaren toegenomen en worden voertuigen zwaarder. Ook wordt verblijfsruimte als pleinen en parken intensiever gebruikt. Hier hebben we tijdens de bouw van de infrastructuur onvoldoende rekening mee gehouden. Tegelijkertijd groeit de beheeropgave mee met de groei van de gemeente. Achterstallig onderhoud kan leiden tot hogere lasten en onveilige situaties. Daarom moeten we achterstallig onderhoud zo snel mogelijk herstellen. Gestuurd wordt op het gewenste kwaliteitsniveau B.

De financiële druk op beheer en onderhoud neemt echter toe. De prijzen van bouwstoffen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen, mede door de afhankelijkheid van olie- en gasprijzen.

Hierdoor is de reguliere indexatie van de begroting onvoldoende om de kostenstijgingen, zoals de 35% stijging ten opzichte van 2020 conform de CBS-index voor grond-, weg- en waterbouw, volledig te dekken. Dit brengt het risico met zich mee dat geplande werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd met de huidige middelen.

Ook het onderhoud van rioleringen, sportvelden en gebouwen gebeurt aan de hand van beheerplannen (respectievelijk het PSWR (Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024) en het MJOP-gebouwen. Hierdoor zijn ook hiervan de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

Onder het kapitaalgoed wegen verstaan we alle openbare verhardingen in beheer bij gemeente Stede Broec. Gemeente Stede Broec heeft een totale oppervlakte van 16,4 km2, waarvan 6,4 procent verharding is.
De gemeente Stede Broec heeft daarmee een totale oppervlakte aan verharding van 1.070.486 m2.

Het gaat hierbij om:

- Rijbanen en markeringen
- Fiets en voetpaden
- Parkeerplaatsen
- Overige verhardingen, waaronder plateaus, inritten, bermverharding etc.

Om het jaar wordt er een visuele weginspectie uitgevoerd. De uitkomst van de visuele weginspectie uit 2025 wordt verwerkt in een onderhoudsplanning voor de komende vijf jaar. De onderhoudsplanning voor 2026 en verder zal in het 4e kwartaal van 2025 bekend zijn en wordt de voorbereiding gestart. In de inspectierapportage van 2025 wordt een percentage van de wegen als onvoldoende weergegeven. Deze worden de komende 5 jaar weggewerkt om de wegen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden.

Kwaliteitsniveau verhardingen visuele inspectie 2023

Binnen de bebouwde kom	
Asfaltwegen	Elementenverharding
19% onvoldoende	24% onvoldoende
13% matig	8% matig
68% voldoende	68% voldoende

Buiten de bebouwde kom	
Asfaltwegen	Elementenverharding
5% onvoldoende	31% onvoldoende
17% matig	0% matig
77% voldoende	69% voldoende

In vergelijking is de kwaliteit in 2021 en 2023 gelijk gebleven.

Op basis van onderzoeken naar de restlevensduur van de wegen en aanvullende onderzoeken krijgen we inzicht welke wegen er op termijn hun einde levensduur bereiken. Met deze informatie kunnen we een lange termijnplanning realiseren.

Riolering
Stede Broec beschikt over 9.872 kolken en een vrijvervalnetwerk bestaande uit:

- 109 km hemelwaterleidingen (HWA)
- 67 km vuilwaterleidingen (DWA)
- 69 km gemengde leidingen (DWA + HWA)
- 11,5 km drainage.

Daarnaast bestaat het areaal uit het mechanische rioolstelsel met:

- 26 hoofdgemalen
- 82 drukgemalen
- 19 km persleidingen.

Samen zorgen deze onderdelen voor de afvoer en verwerking van afvalwater.

Onderhoud en beheer
Een goed functionerend rioolstelsel is cruciaal om wateroverlast, storingen en onnodige kosten te voorkomen. Daarom voeren we structureel onderhoud uit:

- Vrijvervalleidingen (HWA, DWA en gemengd) word elk jaar 1/10 deel volledig gereinigd en geïnspecteerd. Voor specifieke delen geldt een kortere cyclus van vijf jaar dus hiervan wordt elk jaar 1/5 deel gedaan, zodat we tijdig kunnen ingrijpen waar extra aandacht nodig is.
- Gemalen worden jaarlijks geïnspecteerd. Zo brengen we de technische staat in beeld en kunnen we onderhoud gericht uitvoeren. Dit verkleint de kans op storingen en voorkomt dat onderdelen onnodig vroeg vervangen moeten worden.
- Persleidingen hebben weinig regulier onderhoud nodig. Alleen bij verstoringen wordt ingegrepen, bijvoorbeeld door het reinigen van leidingen.

Met dit beheer zorgen we ervoor dat het rioolstelsel betrouwbaar blijft functioneren, storingen tot een minimum worden beperkt en investeringen doelmatig worden ingezet.
De huidige staat van het areaal is redelijk goed. We zien dat de onderhoudsbehoefte gelijk blijft.

Waterwegen en baggeren
Het Areaal beschoeiing is op orde en op een aantal trajecten einde levensduur. Bij de noodzakelijke vervanging van een traject beschoeiingen wordt meer ingezet op het ombouwen van een harde walkant naar natuurvriendelijke oevers met oog voor de doorvaarbaarheid. Tevens wordt gelet op het voorkomen/wegnemen van gevaarlijke situaties.

Openbaar groen
Het kapitaalgoed groen in Stede Broec bestaat uit:

- 358.635 vierkante meter (intensief) gras
- 587.991 vierkante meter (extensief) gras
- 147.831 vierkante meter beplanting en
- 220.599 vierkante meter bosplantsoen.

Via aanbesteding gaan we het onderhoud structureel beter regelen. Het onderhoud wordt integraal opgepakt en geldt voor verschillende projecten zoals bestrijding van ongewenste kruiden, exoten, snoeien van beplanting en onkruidbestrijding op wegen.
De komende 5 jaar wordt meer aandacht besteed aan het vervangen van technisch afgeschreven openbaargroen. Bij het vervangen van openbaargroen worden maatregelen doorgevoerd om de biodiversiteit te versterken. Dit wordt zichtbaar in het toepassen van andere beplanting en wijzigingen in onderhoudsmaatregelen.

Spelen
Binnen het dagelijks beheer vinden werkzaamheden plaats aan, speeltoestellen (onder andere schommels, balanceertoestellen, speelhuisjes, glijbanen, combinatietoestellen, zandbakken, duikelrekken), het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van kleine wijzigingen. De speeltoestellen worden vervangen op basis van de resultaten uit de veiligheidsinspectie, gecombineerd met de afschrijvingstermijn. Reparaties aan speeltoestellen worden op basis van meldingen gedaan en de inspectie resultaten.
Dit kapitaalgoed bevat onder andere;

- 521 speeltoestellen verdeeld over 51 speellocaties.
- 135 sporttoestellen verdeeld over 27 locaties.

De huidige kwaliteit van dit kapitaalgoed is op dit moment over het algemeen op orde, namelijk het gewenste niveau B. Vanwege strengere wettelijke veiligheid en regelgeving is voor het grootste deel van de asset speelvoorzieningen een hoog beheer niveau vereist. Zodoende ligt de focus van het onderhoud op het voldoen aan deze wettelijke veiligheidseisen.

Gebouwen
Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk). We onderhouden en verduurzamen het gemeentelijk vastgoed. Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). We geven invulling aan het strategisch vastgoedplan. We werken effectief en transparant en maken werk met werk als het gaat om toegankelijkheid en duurzaamheid.

Civiele kunstwerken
Het planmatig onderhoud van het areaal bruggen en overige civiele kunstwerken is gebaseerd op periodieke inspecties en de bijbehorende maatregelen. De staat van de civiele kunstwerken (bruggen/steigers) in de gemeente Stede Broec is op orde. Ambitie is om het areaal dusdanig te onderhouden, dat alle civiele objecten veilig en functioneel zijn.

Openbare verlichting
Het areaal is op orde en bestaat momenteel uit 5725 verlichtingsobjecten. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een tijdelijke afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen. Circa negen en zestig procent van de verlichtingsobjecten zijn voorzien van led lichtbronnen. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen en onderhoud wordt in 2026 voortgezet.

Verkeer
Het verkeerskundig meubilair bestaat uit verkeersborden, bewegwijzering, dragers, komborden en schrikhekken. In 2024 is het gehele areaal geïnspecteerd en gecontroleerd op juridische status (staan de juiste borden op de juiste plaats). Door middel van deze inspectie zijn alle verouderde borden en bijbehorende dragers bekend en worden vervangen. De vervangingen worden in 2026 voortgezet. Daarnaast is er een vervangingsopgave voor de bewegwijzering die in 2026 wordt opgepakt.

Begraafplaatsen
Binnen het dagelijks beheer vinden werkzaamheden plaats aan, het groen op de openbare begraafplaats (snoeien, maaien, opnieuw aanplanten en reinigingswerkzaamheden) het uitvoeren van kleine wijzigingen en dagelijks onderhoud.

De huidige kwaliteit van dit kapitaalgoed is over het algemeen op orde, namelijk het gewenste niveau B. De focus van het onderhoud van de algemene begraafplaatsen focust zich op het behouden en netjes onderhouden van de assets.

Bomen
Het kapitaalgoed groen in Stede Broec bestaat uit:

- 12.784 bomen (dit aantal is het in het databeheersysteem geregistreerde aantal bomen).

De kwaliteit van het bomenbestand is op orde. Elk jaar wordt 1/3 deel van het bomenbestand gecontroleerd en wordt het boomonderhoud uitgevoerd zoals beschreven in het omgevingsprogramma bomen.
Naast de zorgen voor Essentaksterfte zien we een toename van Iepenziekte. Diverse bomen zijn aangetast en worden gekapt en vervangen.
Bij nieuwe aanplant wordt bij de soortkeuze rekening gehouden met vatbaarheid voor ziekte en plagen. Wij doen dit doormiddel van het toepassen van verschillende boomsoorten om een monocultuur in het bomenbestand te voorkomen.

Straatmeubilair
Binnen het dagelijks beheer vinden werkzaamheden plaats aan, straatmeubilair (onder andere zitbanken, hekwerken, fietsenrekken, vuilnisbakken), het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van kleine wijzigingen. Het straatmeubilair wordt op basis van meldingen vervangen. Bij straatmeubilair is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

Dit kapitaalgoed bevat onder andere:

- 374 vuilnisbakken
- 309 zitbanken
- 24 plantenbakken
- 9 fiets parkeervoorzieningen
- 6,1 kilometer hekwerk

De huidige kwaliteit van dit kapitaalgoed is op dit moment over het algemeen op orde, namelijk het gewenste niveau B. Vanwege strengere veiligheid en regelgeving is er voor het grootste deel van de asset straatmeubilair een hoog beheerniveau vereist. Zodoende ligt de focus van het onderhoud op het voldoen aan deze wettelijke veiligheidseisen.

Financiële consequenties

Voor het klein onderhoud worden budgetten geraamd en voor het groot onderhoud zijn voorzieningen gevormd. Gebiedsuitbreiding of wijzigingen in de kwaliteit kunnen leiden tot stijging van de lasten.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2026 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Categorie	Wegen	Kunstwerken	Riolering	Gebouwen	Openbare verlichting	Waterwegen en baggeren	Openbaar groen
Jaar vaststelling beheerplan	2017	2017	2024		2017	Baggerplan 2024-2033 en Plan waterwegen en beschoeiingen 2017-2026	2017
Beheerplan loopt tot	2028	2028	2028		2028	Baggerplan tot 2034 en Plan waterwegen en beschoeiingen tot 2027	2028
Kwaliteitsniveau	Binnen de kom B en buiten de kom C	B	n.v.t.		Basis (B), met een + in de centra en haven.	n.v.t.	B
Financiële vertaling beheerplan opgenomen in Begroting 2026?	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Is er sprake van uitgesteld onderhoud?	nee	nee	nee		nee	nee	nee
Is er een reserve aanwezig?	Voor buitenwegen	nee	nee	nee	nee	Voor baggeren	ja
Is er een voorziening aanwezig?	nee	ja	ja	ja	nee	nee	nee
Zo ja, is de omvang van de reserve/voorziening op niveau?	ja	ja	ja	ja	-	ja	ja

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof).

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende geld beschikbaar is, zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt overeenkomstig de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen.

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering. Naar verwachting wordt er in 2026 geen nieuwe lening aangetrokken.

Verwachte stand per 1 januari	31.853
Stand waarborgsommen per 1 januari	0
Nieuwe leningen	0
Reguliere aflossingen	3.606
Verwachte stand 31 december	28.247

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale– en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid. Daarnaast heeft de gemeente leningen uitstaan bij woningcorporatie De Woonschakel Westfriesland en hypothecaire geldleningen bij het personeel.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen.

Verwachte stand per 1 januari	11.970
Nieuwe leningen	0
Reguliere aflossingen	846
Extra of vervroegde aflossingen	0
Verwachte stand 31 december	11.124

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst.

Koersrisico
De gemeente neemt deel in het aandelenvermogen van de BNG Bank, Alliander en HVC Groep. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is beperkt.

Kredietrisico
Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zekerheden opgenomen.

Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk. Op openstaande debiteuren wordt een actieve debiteurenbewaking toegepast.

Schatkistbankieren
De gemeente is verplicht om de overtollige middelen aan te houden bij het Rijk.

Renterisico
Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld.

Renterisiconorm
De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het voorkomt dat de gemeente gelijktijdig teveel leningen gaat herfinancieren. Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%.

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt blijven de komende periode binnen de norm.

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	Renterisico				
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Te betalen aflossingen	3.606	3.722	3.389	3.300
3.	Renterisico (1+2)	3.606	3.606	3.722	3.389
	Renterisiconorm				
4a.	Omvang begroting 1 januari	74.076	75.098	77.108	78.844
4b.	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b)	14.815	15.020	15.422	15.769
	Toets renterisconorm				
	Renterisico op vaste schuld (3)	3.606	3.606	3.722	3.389
	Renterisiconorm (4)	14.815	15.020	15.422	15.769
	Ruimte (3 -/- 4)	-11.209	-11.414	-11.700	-12.380

(3 < 4) Ruimte onder renterisiconorm
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is door het Rijk ingevoerd om risico's te beperken bij het aantrekken van geld. De limiet bepaalt in hoeverre we tekorten op de bank mogen aanvullen met kortlopend geld. De limiet is 8,5% van het begrotingstotaal (totaal lasten).

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

	Omschrijving	
1.	**Toegestane kasgeldlimiet**	
	Omvang begroting (lasten)	74.076
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	6.297
2.	**Omvang vlottende schuld (gemiddeld jaar)**	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	0
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		0
3.	**Vlottende middelen (gemiddeld jaar)**	
	Contante gelden in kas	0
	Tegoeden in rekening courant	507
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		507
4.	**Toets kasgeldlimiet**	
	Toegestane kasgeldlimiet	6.297
5.	**Totaal netto vlottende schuld (2 -/- 3)**	-507
	Ruimte (4 -/- 5)	6.804

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze. Het gehanteerde renteomslagpercentage bedraagt 1,59%.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaats vindt.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.149		
De externe rentebaten (idem)	349	-/-	
Totaal door te rekenen externe rente		800	
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	0	-/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	-/-	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	10	+/+	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		10	
Rente over eigen vermogen		0	+/+
Rente over voorzieningen		0	+/+
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		810	
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		810	

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf komen de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering aan de orde. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED organisatie. In de begroting 2026 van de SED organisatie is uitgebreid ingegaan op wat we in 2026 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat kost. In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen en focus voor het jaar 2026.

We hebben drie doelstellingen vastgesteld die we uitvoeren naast de continuering van bedrijfsvoeringswerkzaamheden.

Ombuigingskeuzes
We voeren de ombuigingskeuzes van de gemeente Stede Broec en de effecten die dit heeft op de inzet van mensen en middelen uit. De keuzes die de gemeente Stede Broec maakt leiden tot het opstellen van een plan van aanpak om tot implementatie te komen van ombuigingen op mensen en middelen.

Verkiezingsjaar
We geven een goede uitvoering aan het verkiezingsjaar waarbij we de coalitie-uitvoeringsplannen (CUP) planmatig en integraal per jaarschijf opnemen in de jaarplannen van de SED organisatie. Wij ondersteunen projectmatig zodat de CUP's gereed zijn.

Organisatieontwikkeling
De ingeslagen koers rondom organisatieontwikkeling gaan we verder verankeren. We zetten in op opleiden en ontwikkelen, op rolvastheid en definiëren gezamenlijk de unieke identiteit van de SED organisatie. We versterken, herijken en verbeteren processen zodat eigenaarschap en rolvastheid ontstaat. We gebruiken digitale oplossingen die bijdragen aan de programma's en we voldoen aan veranderende wet- en regelgeving.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Overzicht verbonden partijen

	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	15.346	15.828	16.751
SSC DeSom	1.203	1.229	1.077
Westfries Archief	224	231	241
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	75	74	75
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.301	1.441	1.521
Recreatieschap Westfriesland	149	157	169
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	1581	1.589	1.707
WerkSaam Westfriesland	942	988	1123
Afvalbeheer Westfriesland	8	8	8
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	133	138	242
Archeologie Westfriese gemeenten	21	23	22
Vennootschappen:			
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	20.983	21.706	22.936

Gemeenschappelijke regelingen

SED organisatie
Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:
De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving. Zij staat voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, en krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen:
De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Zij staat voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Vanuit de kadernota SED 2026 zijn 3 doelstellingen vastgesteld die uitgevoerd worden naast de continuering van bedrijfsvoeringswerkzaamheden voor de 3 gemeenten:

- Ombuigingen
- Verkiezingen
- Organisatieontwikkeling

Risico's:

- Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	17.333	16.875
Verwacht resultaat	0	

SSC DeSom
Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang
Doelstelling van het Shared Service Center DeSom is om de deelnemers en afnemer WerkSaam Westfriesland een hoogwaardige, gestandaardiseerde, robuuste ICT dienstverlening te bieden. Deze dienstverlening sluit aan op de groeiende behoeften van organisaties om te digitaliseren, informatiseren en automatiseren. De dienstverlening van SSC DeSom bestaat uit gezamenlijke, gestandaardiseerde basisdienstverlening gericht op een gegarandeerd veilige digitale (samen)werkplek en flexibele diensten voor applicatiehosting en ander maatwerk.

Activiteiten en ontwikkelingen
DeSom heeft een nieuwe visie op haar dienstverlening gepresenteerd, 'DeSom 2.0'. Deze visie is opgesteld op verzoek van de deelnemers in samenwerking met de hoofden Bedrijfsvoering van de aangesloten gemeenten. Kenmerken van de nieuwe koers van SSC DeSom -oftewel 'DeSom 2.0'- zijn:

- Standaard basisdienstverlening; Focus op ICT kantoorautomatisering en connectiviteit
- Standaard hostingdiensten; Hosting en Differentiatie ICT diensten
- Begroting is gebaseerd op het leveren van de gedefinieerde basisdienstverlening
- Flexibele diensten op basis van individuele en gezamenlijke opdrachten.

De realisatie van ‘DeSom 2.0’ vergt een veranderopgave. Deze veranderopgave kost tijd en is geschat op ongeveer drie jaar. In de business case is een globale planning opgenomen voor de veranderopgave naar ‘DeSom 2.0.

Risico's

- Tempo van besluitvorming over DeSom 2.0 veroorzaakt vertragingen in realisatie DeSom 2.0
- Frictiekosten kunnen toenemen doordat het langer duurt voordat activiteiten voor DeSom 2.0 gestart kunnen worden
- Risico op behalen doelen binnen planning neemt toe
- ICT-inkoopkosten (licenties, hardware) stijgen sterker dan inflatiecorrectie
- Mogelijke aanpassingen governance treden later in werking
- Overheadkosten en bedrijfsvoering kosten worden omgeslagen naar de verschillende niveaus van dienstverlening.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	47	47
Vreemd vermogen	3.946	3.135
Verwacht resultaat	0	

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:
Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land.

Het Westfries Archief heeft daartoe drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

1. Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
2. Informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
3. Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.

In het beleidsplan voor de periode 2024-2027 wordt de missie als volgt verwoordt: Het Westfries Archief is hét centrum voor informatiebeheer in Westfriesland en draagt daarmee bij aan een transparante overheid en tegelijkertijd voor een duurzaam, toegankelijk, betrouwbaar en levend geheugen van Westfriesland.

Verwachtingen ten aanzien van de periode 2026-2029:

- De nieuwe Archiefwet zal in werking treden waardoor archieven van overheden na 10 jaar, in plaats van 20 jaar, openbaar zullen worden en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in digitale opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het Westfries Archief ook meer betrokken zal zijn bij informatievorming en -beheer van gemeenten en deelnemende GR'en.
- De regio Westfriesland is een voorbeeld in het landelijke traject "Het archief als nutsvoorziening", waarbij het Westfries Archief steeds meer zal worden benut als centraalpunt van informatie beheer binnen de regio.
- De doorontwikkeling en intensivering van onlinedienstverlening en geografische informatie specialisatie.
- De aanpassing van het functioneel gebruik van de publieksruimte.
- Voortzetting van de digitalisering van analoge archieven.
- Intensivering van de inzet van data analyse, data netwerken en artificial intelligence.
- Het continueren van een enthousiaste vast groep vrijwilligers.
- De samenwerking met studenten vergroten.
- Verduurzaming van systemen.
- Een transformatie van klassieke archiefdienstverlening naar modern informatiemanagement en online service.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	100	250
Vreemd vermogen	398	575
Verwacht resultaat	0	

<u>Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland (OBS)</u>
Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang
Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen
De kerntaken zijn: Het regioteam richt zich op de ondersteuning van de regionale samenwerking en draagt bij aan de regionale samenwerking en de ambities in het Pact van Westfriesland door:

1. Faciliteren regionale afstemming in stuurgroep Pact, portefeuillehoudersoverleggen ABZ, VVRE en Madivosa en afdelingshoofden VVRE en Madivosa, de Westfriese

Samenwerkingsdriehoek, Kring Gemeentesecretarissen, strategisch adviseurs en projectleiders Pact.
2. Versterken van de samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners door het aandragen van oplossingen voor knelpunten en doen van voorstellen voor de ontwikkeling van het Pact en mogelijkheden voor financiering.
3. Zichtbaar maken van de ambities, ontwikkelingen, successen en aandachtspunten van het Pact en de regio.
4. Bewaken van de samenhang in het Pact door het leggen van verbindingen tussen projecten en projectleiders die verbonden zijn aan het Pact.
5. Versterken en onderhouden van verbindingen van de activiteiten van het Pact met regio Alkmaar, De Kop, Noord-Holland Noord, de MRA, de Provincie NH en ministeries.

Het Pact van Westfriesland is de kapstok om de gezamenlijke ambities van de zeven Westfriese gemeenten te realiseren. Vanuit het regioteam is een project gestart om de Uitvoeringsagenda te evalueren en met voorstellen te komen voor een nieuwe strategische agenda voor Westfriesland.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen
Lokale veiligheid is ons grootste goed en de vrijwilligheid als de ruggengraat van ons brandweerstelsel is daarbij randvoorwaardelijk. De brandweer beschikt over een fijnmazig netwerk van 52 posten - verspreid over 16 gemeenten - en bestaat uit circa 1150 vrijwilligers en 250 beroepsmedewerkers. De doorontwikkeling van brandweerzorg is bedoeld om de veiligheid te garanderen door de vrijwilligheid te versterken, zodat onze mensen kunnen (blijven) doen waar zij goed in zijn: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en bieden van hulp. Het meerjarenontwikkelplan 2024-2027 geldt als basis voor de toekomst waarbij we investeren in de veiligheid van al onze inwoners. Het beschrijft de actuele ontwikkelingen en knelpunten. Daarnaast doet het plan een voorstel op hoofdlijnen voor de uitwerking van een 3-tal ontwikkelopgaven:
- Vakbekwaamheid
- Paraatheid en beschikbaarheid
- Noodzaak tot modernisering.

Risico's
- Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst,
- langdurige uitval,

- IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.),
- tekort ambulanceverpleegkundigen,
- materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten en
- aanbestedingsclaim.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	4.701	4.979
Vreemd vermogen	63.768	70.122
Verwacht resultaat	0	

Afvalbeheer West-Friesland (ABWF)
Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang
Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin de zeven westfriese gemeenten zaken afstemmen op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.

Activiteiten en ontwikkelingen
- Het ABWF zet zijn taken op het gebied van afvalinzameling, contractmanagement en aandeelhouderszaken voort.
- Op basis van het afkoopvoorstel voor de voormalige vuilstort te Westwoud, wordt de koers voor de nazorg bepaald.

Risico's
- Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) en
- stortplaats Westwoud.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	1.538	1.521
Vreemd vermogen	27	31
Verwacht resultaat	40	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)
Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:
De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) is een professionele en onafhankelijke organisatie die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Ze spelen een belangrijke rol bij de maatschappelijke opgaven waar de regio voor staat en richten zich vooral op complexe vraagstukken rondom milieu, duurzaamheid en natuur. Daarnaast zetten ze zich in voor een veilige regio op het gebied van milieu en natuur, het voorkomen van incidenten en het bieden van meerwaarde door specialistische kennis te bundelen.

Activiteiten en ontwikkelingen:
De ambitie van de OD NHN is om in 2026 robuust te worden in de uitvoering van hun taken. Aanleiding hiervoor zijn de resultaten van de commissie Van Aartsen in 2022 en het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Naast de robuustheid van de organisatie wordt in het IBP VTH ook gesproken over normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria.
Het plan van aanpak Robuustheid is op 27 juni 2024 in het algemeen bestuur vastgesteld. Voor de financiële dekking van de 1e tranche van dit plan is voor 2026 incidentele dekking gevonden met de vorming van een bestemmingsreserve Robuustheid. In de nog op te stellen kadernota 2027 wordt een voorstel voor structurele dekking uitgewerkt, waarbij de uitkomsten van het efficiencyonderzoek worden meegenomen.

De vastgestelde Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 milieutaken geeft inzicht in de prioriteiten en vormt het kader voor de uitvoering van de wettelijke milieutaken, het beleid en de ambities van de deelnemers. Het geeft aan wat we gezamenlijk willen bereiken en welke instrumenten daarvoor ingezet worden. In de strategie zijn de ontwikkelingen als gevolg van de Omgevingswet, het IBP-VTH en de maatschappelijke opgaven zoals circulaire economie, energietransitie, stikstof, indirecte lozingen, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en ondermijning meegenomen.

Risico's:
- Claims,
- datalek van geregistreerde gegevens,
- aanbestedingsrisico's;
- projecten ten laste van het rekeningresultaat.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	1.025	1.025
Vreemd vermogen	6.805	6.805
Verwacht resultaat	0	

Recreatieschap Westfriesland
Gerelateerd aan programma:

Vertegenwoordiging Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang
Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen
De Recreatievisie ‘Gezond en aantrekkelijk Westfriesland’ is vastgesteld. De Recreatievisie vervangt het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland uit 2016 en zal een leidraad zijn voor de opgaven voor de recreatie die ons nu voorliggen en in de toekomst op ons af gaan komen.

Risico's
- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte,
- beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters,
- imagoschade,
- gevolgen van klimaatverandering en
- aansprakelijkheid door incidenten in de openbare buitenruimte.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	1.578	1.514
Vreemd vermogen	1.638	2.094
Verwacht resultaat	0	

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
Gerelateerd aan programma: Samenleving

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:
GGD HN draagt zorg voor de volksgezondheid van alle inwoners van Noord-Holland-Noord. De focus ligt op gezondheid en preventie en het voorkomen van (verergering) van ziekte. De GGD opereert voor een groot deel vanuit wettelijke kaders: Wet publieke gezondheid, Wet maatschappelijke ondersteuning, Toezicht op de kinderopvang, Wet op de lijkbezorging en Ondersteuning bij rampen en crises.

De basistaken (uniformdeel) zijn:
- kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van inwoners;
- het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners);
- uitvoering van infectieziektebestrijding, en

- uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid en ouderengezondheidszorg vanaf 65 jaar.

Tot de basistaken behoren tevens Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en Veilig thuis.

Activiteiten en ontwikkelingen:
Een belangrijk deel van de activiteiten concentreert zich in het ‘voorveld’ (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD, bijvoorbeeld extra begeleiding contacten. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.

In het jaar 2026 voert de GGD HN bezuinigingen door. Op 12 maart 2025 is in het algemeen bestuur besloten om 11 bezuinigingsmaatregelen met een totaal bezuinigingsbedrag van 1,6 miljoen door te voeren. Deze 11 bezuinigingsmaatregelen resulteren in een effectief bezuinigingspercentage van 3,9%. Hierdoor stopt o.a. het wegen en meten van scholieren in de 2e klas voortgezet onderwijs, opvoedspreekuren, en themabijeenkomsten en cursussen tijdens de zwangerschap. De deelnemersbijdragen zijn geïndexeerd met het regionaal afgesproken percentage van 7,4%.

Risico's
- Frictiekosten en beperkte mogelijkheid tot opbouwen vermogen door bezuinigingsopgave gemeenten,
- verbetering basispakket & ziekteverzuim JGZ,
- implementatie ICT-applicaties,
- hogere instroom Veilig Thuis,
- seksuele gezondheid,
- medische arrestantenzorg,
- infectieziektebestrijding &pandemische paraatheid en
- aanvullende diensten JGZ.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	750	807
Vreemd vermogen	28.146	28.146
Verwacht resultaat	0	

<u>Archeologie Westfriese gemeenten</u>
Gerelateerd aan programma: Ruimte.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang
Archeologie West-Friesland is onze gecertificeerde instelling die verantwoordelijk is voor het (laten) doen van archeologische opgravingen op het land en in het water zoals dit is vastgelegd in de Omgevingswet.

Activiteiten en ontwikkelingen
Archeologie West-Friesland geeft als certificaathouder advies. Door middel van een quickscan beoordeelt de dienst of en zo ja, in welke mate archeologisch onderzoek nodig is. Vervolgens voert de dienst, indien nodig, dit onderzoek uit of voert de dienst de monitoring op het onderzoek uit. Zo wordt er voor gezorgd dat bij een opgraving de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Naast advisering en uitvoering draagt Archeologie West-Friesland bij aan gemeentelijke beleidsontwikkeling en verzorgt zij publieksactiviteiten en pr.

WerkSaam Westfriesland
Gerelateerd aan programma: Samenleving.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang
WerkSaam Westfriesland voert de algemene bijstand uit voor de zeven Westfriese gemeenten. De uitvoering van de bijzondere bijstand doet de gemeente zelf. WerkSaam helpt onze inwoners bij de zoektocht naar een baan. De talenten van mensen en de wensen van de werkgever staan centraal. WerkSaam gaat uit van de eigen kracht van onze cliënten. Het doel van WerkSaam is voor deze cliënt passend werk te vinden. Regulier werk waar dat kan, en beschut werken waar het moet.

Activiteiten en ontwikkelingen
WerkSaam gaat per 1 januari 2026 van start met de uitvoering van het nieuwe beleidsplan. Daarnaast houdt WerkSaam zich bezig met het implementeren van de te verwachten wijzigingen vanuit de Participatiewet in balans. WerkSaam informeert u hierover via de Planning en controle documenten.

	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	7.294	6.676
Vreemd vermogen	11.931	12.018
Verwacht resultaat	0	

Vennootschappen

Ontwikkelbedrijf Noord-Holland Noord
Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel en openbaar belang
Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN) is een economische uitvoeringsorganisatie en heeft als doel het bevorderen van de economische ontwikkeling van Noord-Holland Noord vanuit het perspectief van brede welvaart.

Activiteiten en ontwikkelingen
Voor de periode 2025 tot en met 2031 is een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten tussen de aandeelhouders (17 gemeenten van Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland) en het ONHN. In de DVO is afgesproken dat het ONHN de volgende activiteiten uitvoert:

- Het ondersteunen van (de randvoorwaarden voor) een aantrekkelijk vestigingsklimaat,
- het ondersteunen van bestaande MKB bedrijven,
- het aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven en
- het betrekken van bedrijven uit de regio bij regionale en provinciale opgaven.

BNG Bank
Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Doel en openbaar belang
De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen
BNG Bank richt zich volledig op het versterken van de publieke sector in Nederland. Vanuit haar oorsprong als overheidsbank financiert BNG Bank gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen en andere publieke organisaties. Daarbij staat het vergroten van maatschappelijke impact centraal. De bank maakt hierin scherpe keuzes, stuurt actief op vijf Sustainable Development Goals (SDG's) en investeert gericht in duurzame steden, goede zorg, kwaliteitsonderwijs, betaalbare energie en klimaatactie.
De ambitie van BNG Bank is om een natuurlijke partner te zijn bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Niet alleen als financier, maar ook als meedenkende en deskundige gesprekspartner. Door een sterke focus op klantpartnerschap en publieke meerwaarde, helpt de bank gemeenten en andere organisaties bij het realiseren van hun maatschappelijke doelen. BNG Bank werkt daarbij vanuit haar kernwaarden: verbindend, deskundig en optimistisch.
Door actief te investeren in kennis, samenwerking en duurzame oplossingen, draagt BNG Bank bij aan een mooier en toekomstbestendig Nederland. Gedreven door impact, betrouwbaar in uitvoering.

Risico's
Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang
De gemeente heeft als aandeelhouder 17.823 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Alliander
Gerelateerd aan programma: Bestuur en Dienstverlening

Doel en openbaar belang
Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Stede Broec heeft aandelen in Aliander.

Activiteiten en ontwikkelingen
De energietransitie is onomkeerbaar en brengt ingrijpende maatschappelijke uitdagingen met zich mee op het gebied van wonen, werken, welvaart en welzijn. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en toekomstige knelpunten te voorkomen, zijn de komende jaren stevige keuzes nodig. Denk aan korte termijn besluiten over de plaatsing van nieuwe elektriciteitshuisjes, maar ook aan langetermijnvisies zoals de aanleg van warmtenetten. Daarnaast is innovatie essentieel om energie anders en bewuster te gebruiken en het elektriciteitsnet toegankelijk en betrouwbaar te houden.
Alliander speelt hierin een sleutelrol. Het bedrijf zet zich in om ambities en duurzame ontwikkelingen mogelijk te maken. Bedrijven willen uitbreiden, consumenten hun woning verduurzamen en gemeenten duurzame woonwijken realiseren. Om deze doelen waar te maken is een flexibel, toekomstbestendig energiesysteem noodzakelijk — één dat gebaseerd is op duurzaam opgewekte elektriciteit, groen gas, waterstof en warmte. Terwijl elektriciteit momenteel circa 18% van het totale energiegebruik beslaat, stijgt dit aandeel richting 2050 naar meer dan 50%.
Samen met gemeenten, inwoners en bedrijven bouwt Alliander aan een duurzame toekomst. Hun ambitie is helder: in 2030 voor iedere klant tijdig een passende oplossing bieden binnen een betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem. Alleen zo kunnen we de energietransitie succesvol realiseren.

Risico's
Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang
De gemeente heeft als aandeelhouder 136.108 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

NV HVC
Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel en openbaar belang
HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten. Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering.

Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.

Activiteiten en ontwikkelingen

- De initiële looptijd van de dienstverleningsovereenkomst is afgelopen en wordt per 1 januari voor onbepaalde tijd verlengd.
- HVC ontwikkelt zich verder door tot afval- en energiebedrijf. Dit vereist aanpassing en professionalisering van het aandeelhouderschap. Het beoordelen van voorstellen uit de aandeelhoudersvergadering en kennis van de bedrijfsrisico's worden steeds belangrijker.

Risico's

- Veiligheid, betrouwbaarheid en continuïteit van de installaties
- Volatiliteit prijzen commodities, kostprijzen grondstof/transport en levering materieel
- Obstakels voor realisatie bouwprojecten
- Impact overheidsmaatregelen
- Prijs- en renterisico.

Financieel belang

De gemeente heeft als aandeelhouder 34 aandelen voor een totaal van € 67.000.

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf grondbeleid wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

Visie

De geldende Nota Grondbeleid is vastgesteld in 2026 en een nieuwe nota Grondbeleid tezamen met een nota Kostenverhaal zal naar verwachting dit jaar ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De huidige nota gaat op hoofdlijnen uit van 'situationeel' grondbeleid, waarbij per project gekeken wordt welke rol de gemeente het beste past. In alle gevallen zijn marktconforme prijsstellingen het vertrekpunt.

Nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen

Vanuit de Omgevingswet worden ook enkele regels voor het grondbeleid geactualiseerd. De grootste wijziging is dat het mogelijk wordt om een gebied "organisch" te kunnen ontwikkelen onder een grondexploitatie zonder 'eindtijd'. Dit kan een optie zijn als vooraf nog veel onzekerheden bestaan over concrete planinvullingen.

Strategische gronden

De gronden behorende bij het Centrumplan Fase 5 zijn gemeentelijke strategische gronden welke te kwalificeren en te waarderen zijn als ‘warme gronden’. Daarnaast bezit de gemeente nog een stuk agrarische grond (HES zone), waar geen concrete ontwikkel of toekomstplannen voor zijn.

De gronden behorende bij de ontwikkeling van Florapark zijn in 2024 verkocht, zodat de ontwikkelaar deze kan gaan inbrengen in het intergemeentelijk project Nijevoert. De agrarische grond (HES zone) waar geen concrete ontwikkel- of toekomstplannen voor zijn, is te classificeren als een reguliere strategisch grond en moet van daaruit gewaardeerd worden tegen de huidige bestemming.

De gronden behorende bij de toekomstige ontwikkeling van Molensloot hoeven niet gewaardeerd te worden en vormen geen risico voor de gemeentebegroting. Dit omdat de gemeente geen economisch eigenaar is en omdat via een koop- en leningconstructie de boekwaarde van deze gronden gedekt en gegarandeerd zijn.

Stand van zaken grondexploitatie

De gemeente heeft op dit moment geen eigen (actieve) grondexploitaties waarin zij voor eigen winst- en risico een gebied ontwikkeld en kavels uitgeeft.

Prognose resultaten

Bij het ontbreken van eigen (actieve) grondexploitaties zijn geen resultaten te verwachten.

Stand van zaken strategische grondposities

De gronden behorende bij het Centrumplan Fase 5 zijn te classificeren als ‘warme gronden’. Dit betekent dat deze gronden gewaardeerd mogen worden tegen de toekomstige bestemming. Over het algemeen ligt de waarde dan hoger dan onder de huidige bestemming en de aankoop-/boekwaarde.

Het stuk akkerland (HES zone), waarvoor geen concrete ontwikkel- of toekomstplannen zijn, is te classificeren als een reguliere strategisch grond en moet van daaruit gewaardeerd worden tegen de huidige bestemming.

De gronden voor de toekomstige ontwikkeling van Molensloot hoeven niet gewaardeerd te worden en vormen geen risico voor de gemeentebegroting. Immers, de gemeente is geen economisch eigenaar en door een koop- en leningconstructie de boekwaarde van deze gronden gedekt en gegarandeerd zijn.

Financiële kaders en financiële risico's

De lopende projecten betreffen allen ontwikkelingen waarbij de gemeente een faciliterende en kader stellende rol speelt. In deze projecten heeft de gemeente ook geen grondeigendommen (meer) en zijn de door de gemeente te maken kosten verhaalbaar op de ontwikkelaars.

Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 inwerking getreden. Overheden hebben tot 2030 om de onderdelen van de wet te implementeren. De wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers.

De Woo verplicht de gemeente tot:

- Het passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken.
- Het aanstellen van een Woo-contactfunctionaris.
- Het actief openbaar maken van 11 informatie categorieën.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

De komende jaren worden de laatste informatiecategorieën fasegewijs gepubliceerd. Wij sluiten daarbij aan bij de landelijke planning. De verwachting is dat in het eerste halfjaar van 2026 bekend gemaakt wordt welke informatiecategorieën openbaar gemaakt moeten worden en wanneer.

Vanaf 2026 zal het op orde brengen van de informatiehuishouding het speerpunt zijn voor de implementatie van de Woo. De afdeling Informatie werkt vanuit een projectenoverzicht en in 2025 is een regietafel opgestart om deze projecten voor de organisatie te coördineren. De projecten voor 2026 zijn onder andere:

- E-mailarchivering,
- Invoeren kwaliteitszorg (I-navigator),
- Opruimen van data voor overbrenging (Migrato) en
- Aansluiting e-depot Westfries Archief.

Financiële cijfers

Overzicht van baten en lasten

Het verplichte overzicht bevat per programma de geraamde baten en lasten, de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en het geraamde resultaat.

Programma	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten				
Bestuur en dienstverlening	12.755	12.704	13.396	11.890
Ruimte	17.083	17.051	20.835	18.055
Samenleving	44.528	42.001	44.015	44.131
Totaal lasten	**74.366**	**71.755**	**78.246**	**74.076**
Baten				
Bestuur en dienstverlening	57.442	57.761	59.111	60.952
Ruimte	8.776	6.405	9.560	7.760
Samenleving	12.555	6.728	8.527	7.020
Totaal baten	**78.773**	**70.894**	**77.198**	**75.731**
Toevoegingen reserves				
Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
Ruimte	3.157	0	1.061	1.443
Samenleving	1.363	0	234	0
Totaal toevoegingen reserves	**4.520**	**0**	**1.295**	**1.443**
Onttrekkingen reserves				
Bestuur en dienstverlening	1.609	80	242	80
Ruimte	2.097	376	2.146	433
Samenleving	1.497	442	623	277
Totaal onttrekkingen reserves	**5.203**	**898**	**3.011**	**790**
Resultaat	**5.091**	**38**	**669**	**1.002**

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten	1.655	304	-1.282	-1.039
Saldo mutaties reserves	-653	727	722	720
Begrotingssaldo na bestemming	1.002	1.031	-561	-318
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.125	133	25	0
Structureel begrotingssaldo	**2.128**	**1.164**	**-536**	**-318**

Het structurele begrotingssaldo is voor het jaar 2026 positief.

Incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht staan de incidentele lasten en baten welke zijn opgenomen in de begroting.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten				
Doorfietsroute Zesstedenweg	290			
LEADER subsidie	23	24	25	
Opstellen Soorten ManagementPlan	60			
Invoering Omgevingswet	75	7		
Woningen	200	200	200	200
Uitbreiding Copernicus		102		
Toezicht fietsenstalling station	16			
Regionale projectleider Hervormingsagenda	8			
Storting Reserve Glasvezel	745			
Storting Reserve Klimaat en duurzaamheid	698			
Onderzoek toekomst bibliotheek	15			
Totaal	2.130	333	225	200
Baten				
Vergoeding bekabelaars glasvezel	745			
Onttrekking Reserve Grondbedrijf	200	200	200	200
Onttrekking Reserve Klimaat en duurzaamheid	60			
Totaal	1.005	200	200	200

Doorfietsroute Zesstedenweg	Een budget voor een ontwerp en kostenraming op te stellen voor een subsidieaanvraag.
LEADER subsidie	Cofinanciering voor project voor plattelandsontwikkeling (vijfjarig Europees subsidieprogramma).
Opstellen Soorten ManagementPlan	Budget voor uitvoering van het plan.
Invoering Omgevingswet	De Omgevingswet is een nieuwe wet. Het programma verzorgt de invoering van de wet. Het betreft kosten voor de implementatie.
Woningen	Budget voor plannen woningbouw.
Uitbreiding Copernicus	Budget voor uitbreiding van het schoolgebouw.
Toezicht fietsenstalling station	Budget voor tijdelijk toezicht bij het station.
Regionale projectleider Hervormingsagenda	Budget voor een projectleider voor de regionale projectgroep Hervormingsagenda Jeugd.
Storting Reserve Glasvezel	Van de bekabelaars glasvezel ontvangen we een vergoeding welke gestort wordt in de Reserve Glasvezel

Storting Reserve Klimaat en duurzaamheid	Via de algemene uitkering ontvangen we middelen voor de regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energietaken.
Onttrekking Reserve Klimaat en duurzaamheid	Ter dekking van het budget voor een haalbaarheidsonderzoek om oplossingen op het stroomnet.
Onderzoek toekomst bibliotheek	Naar verwachting treedt eind 2026 een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking. Dit betekent dat gemeenten verantwoordelijk worden voor het bieden van voldoende en volwaardige bibliotheekvoorzieningen én voor het opstellen van een meerjarenplan in samenwerking met de Stichting Westfriese Bibliotheken. Dit plan moet uiterlijk één jaar na invoering van de wetswijziging worden gepubliceerd. Gezien de complexiteit van de herziene wet en de wens om samenwerkingsovereenkomst inhoudelijk af te stemmen op aanpalende beleidsdomeinen (zoals jeugd, onderwijs, participatie, laaggeletterdheid en digitale inclusie) hebben de zes Westfriese gemeenten (Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Opmeer en Medemblik) de wens om externe expertise in te huren. De externe partij wordt gevraagd om een integraal en toekomstgericht advies op te stellen over de bibliotheekvoorziening, waarin de financiële, inhoudelijke en wettelijke kaders in samenhang worden beschouwd. Dit advies vormt de basis voor een nieuw convenant en een meerjarenplan dat aansluit bij de maatschappelijke opgaven en de wettelijke zorgplicht.

Overzicht van toevoegingen en onttrekkingen reserves

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Toevoegingen reserves				
Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
Ruimte	1.443	0	0	0
Samenleving	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	**1.443**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen reserves				
Bestuur en dienstverlening	80	80	80	80
Ruimte	433	373	373	373
Samenleving	277	274	269	268
Totaal onttrekkingen	**790**	**727**	**722**	**720**

Oorzaken van het verschil tussen de begroting en begroting vorig jaar

In de toelichting hierna leggen we uit waarom de budgetten in de begroting voor 2025 en 2026 verschillen:

- Een deel van het verschil komt door incidentele budgetten.
- De budgetten voor 2026 zijn gebaseerd op goedgekeurde budgetten, de Kadernota 2026, de septembercirculaire 2025 en andere autonome aanpassingen (zoals veranderingen in bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen).
- De financiële gevolgen van deze wijzigingen zijn in dit document opgenomen onder het kopje 'Algemeen financieel beleid'. Let op: de cijfers in dit onderdeel kunnen anders zijn dan de cijfers hierna, omdat we verschillende zaken vergelijken.

Programma Bestuur en dienstverlening

Toelichting afwijkingen begroting 2026 t.o.v. begroting 2025 (> € 50.000)	Bedrag	V/N
Ombuigingen	253	V
Correctie Ombuigingen: OZB niet-woningen	-110	N
Inflatie	-54	N
Rente	-71	N
Opbrengst OZB	321	V
Algemene uitkering	2.744	V
Bijdrage SED organisatie	185	V
Incidentele budgetten 2025	128	V
Incidentele budgetten 2026	-33	N
Mutatie reserves	-162	N
Overige verschillen	-16	N
Totaal verschil	**3.185**	**V**

Ombuigingen (€ 253.000 voordeel)
Met de behandeling van de kadernota is besloten dat de volgende mutaties n.a.v. het proces Ombuigingen worden verwerkt in de Begroting 2026:

Kostendekkende leges	€ 30.000
Bijstellen budget Archief	€ 60.000
Inkoopvoordeel assurantiën	€ 23.000
OZB niet-woningen	€ 110.000
Post Onvoorzien	€ 15.000
Toeristenbelasting	€ 15.000

Correctie Ombuigingen: OZB-niet-woningen (€ 110.000 nadeel)
Op basis van de realisatie is de opbrengst OZB bijgesteld. Zie hieronder. Daarom is besloten de verhoging van de opbrengst OZB voor niet-woningen in te trekken.

Inflatie (€ 54.000 nadeel)
Op basis van de uitgangspunten uit de kadernota zijn de prijsgevoelige budgetten opgehoogd met 2,5%.

Rente (€ 71.000 nadeel)
De verwachting is dat het saldo rekening courant lager is dan 2025 en dat het rentepercentage over het saldo lager is.

Opbrengst OZB (€ 321.000 voordeel)
Een deel van de extra OZB wordt verklaard door de meeropbrengst uit 2025 en de toegepaste inflatie van 2,5%.

De meeropbrengst OZB eigendom woningen is ontstaan door:
- Hogere WOZ-waarde dan verwacht.
- Uitbreiding van het areaal met 107 objecten.

De meeropbrengst OZB eigendom niet-woningen is ontstaan door:
- Hogere WOZ-waarde dan verwacht.
- Uitbreiding van het areaal met 1 objecten.

De meeropbrengst OZB gebruik niet-woningen is ontstaan door:
- Hogere WOZ-waarde dan verwacht.
- Uitbreiding van het areaal met 6 objecten.

Algemene uitkering (€ 2.744.000 voordeel)
De uitkering voor 2026 is € 52.957.000 en de uitkering voor 2025 is € 50.213.000.

Bijdrage SED (€ 185.000 voordeel)
De bijdrage aan de SED organisatie is voor 2026 € 16.751.000. Dit is € 257.000 meer dan de bijdrage voor 2025. De bijdrage wordt toegerekend aan de programma's.

Incidentele budgetten 2025 (€ 128.000 voordeel)
In 2025 zijn de volgende budgetten geraamd:

OHB: Overhevelingsbesluit SED organisatie	€ 88.000
OHB: Rekenkamercommissie	€ 10.000
OHB: Verbeteracties dienstverlening	€ 41.000
OHB: Beveiligingspoortje	€ 23.000
Uitvoeringsproject Archiefwet 2021	€ 30.000
Opstellen strategisch vastgoedplan	€ 40.000
Huur Industrieweg 35	- € 60.000
Verkiezingen	- € 44.000

Incidentele budgetten 2026 (€ 33.000 nadeel)
In 2026 is een extra budget geraamd voor het organiseren van verkiezingen.

Mutatie reserves (€ 162.000 nadeel)
In 2025 is n.a.v. het Overhevelingsbesluit een onttrekking aan de algemene reserve begroot voor de volgende budgetten:

Overhevelingsbesluit SED organisatie	€ 88.000
Rekenkamercommissie	€ 10.000
Verbeteracties dienstverlening	€ 41.000
Beveiligingspoortje	€ 23.000

Programma Ruimte

Toelichting afwijkingen begroting 2026 t.o.v. begroting 2025 (> € 50.000)	Bedrag	V/N
Ombuigingen	75	V
Bijdrage SED organisatie	-247	N
Kadernota 2026	-662	N
Afschrijvingslasten	-67	N
Incidentele budgetten 2025	1.068	V
Incidentele budgetten 2026	610	V
Leges wegen	110	V
Riolering	72	V
Mutaties reserves	-2.095	N
Overige verschillen	22	V
Totaal verschil	**-1.114**	**N**

Ombuigingen (€ 75.000 voordeel)
- Doorbelasting aanleg inritten
- Vrijval budget onvoorzien verkeer
- Bijstelling budget onderhoud verlichting
- Bijstelling budget luchtfoto's

Bijdrage SED organisatie (€ 247.000 nadeel)
De bijdrage aan de SED organisatie is voor 2026 € 16.751.000. Dit is € 257.000 meer dan de bijdrage voor 2025. De bijdrage wordt toegerekend aan de programma's.

Kadernota 2025-2029 (€ 662.000 nadeel)
- Bijdrage Veiligheidsregio
- Doorfietsroute Zesstedenweg
- Areaaluitbreiding Waterweide
- Regie en monitoring
- Ambities woondeal 2.0

Afschrijvingslasten (€ 67.000 nadeel)
Door verwachte investeringen in 2025 zijn de verwachte afschrijvingslasten in 2026 hoger.

Incidentele budgetten 2025 (€ 1.068.000 voordeel)
- Ondermijning
- Implementatie overdracht wegen
- Raadhuislaan
- Noord-Zuidverbinding
- Opstellen verkeersmodel
- Bruggen
- Aanleg glasvezel
- Project eenduidige werkwijze onderhoud groen
- Diverse projecten Klimaat en duurzaamheid (SMP, energiebesparingsakkoord etc)
- Omgevingswet
- Gebiedsontwikkeling
- Uitvoeringsprogramma Woonakkoord en woonvisie

Incidentele budgetten 2026 (€ 610.000 voordeel)
- Bijdragen van derden voor ingravingen
- Opstellen Soorten ManagementPlan
- Invoering Omgevingswet

Leges wegen (€ 110.000 voordeel)
In Stede Broec gaan er meerdere projecten starten, of deze zijn al gestart.

1. Liander MSR (Energie verzwaring) waarbij extra MSR-Stations worden geplaatst
2. Liander GAS (gas verwijdering huisaansluitingen)
3. Qirion Hoogspanning 50KV
4. Ziggo Aanpassingen Hoofdleidingen ter voorbereiding Nieuwbouw
5. PWN, vervangen oude leidingen
6. KPN Glaspoort, Bouwoverleggen
7. Zendmasten, Nutsvoorzieningen

Riolering (€ 72.000 voordeel)
In 2026 wordt meer BTW toegerekend aan het product Riolering. De betaalde BTW is geen last omdat dit via het BTW Compensatiefonds wordt teruggevraagd.

Mutaties reserves (€ 2.095.000 nadeel)
In 2025 zijn de volgende mutaties geraamd:
- Onttrekking aan de Algemene reserve n.a.v. het Overhevelingsbesluit voor een bedrag van € 107.000
- Onttrekking aan de Algemene reserve n.a.v. de Najaarsnota 2024 voor een bedrag van € 552.000
- Onttrekking aan de Algemene reserve voor dekking kosten Opstellen strategisch vastgoedplan voor € 40.000
- Onttrekking aan de Reserve Grondbedrijf voor een bedrag van € 253.000
- Onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten Centrum voor een bedrag van € 161.000
- Onttrekking aan de Reserve Centrumgebied voor een bedrag van € 430.000
- Onttrekking aan de Reserve Glasvezel voor een bedrag van € 550.000
- Onttrekking aan de Reserve Klimaat en duurzaamheid voor een bedrag van € 53.000
- Storting in de Reserve Centrumgebied voor een bedrag van € 161.000
- Storting in de Reserve Glasvezel voor een bedrag van € 900.000.

In 2026 zijn de volgende mutaties geraamd:
- Onttrekking aan de Reserve Grondbedrijf voor een bedrag van € 200.000
- Onttrekking aan de Reserve ter dekking kapitaallasten Centrumgebied voor een bedrag van € 172.000
- Onttrekking aan de Reserve Klimaat en duurzaamheid voor een bedrag van € 60.000
- Storting in de Reserve Klimaat en duurzaamheid voor een bedrag van € 698.000
- Storting in de Reserve Glasvezel voor een bedrag van € 745.000.

Programma Samenleving

Toelichting afwijkingen begroting 2026 t.o.v. begroting 2025 (> € 50.000)	Bedrag	V/N
Ombuigingen	402	V
Correctie Ombuigingen	-110	N
Bijstelling budgetten	110	V
Bijdrage SED organisatie	-195	N
Kadernota 2026	-725	N
Indexatie	-380	N
Subsidies	-68	N
Incidentele budgetten 2025	527	V
Incidentele budgetten 2026	-15	N
Cliëntgebonden kosten	-905	N
WerkSaam	-283	N
Mutaties reserves	-112	N
Overige verschillen	18	V
Totaal verschil	**-1.736**	**N**

Ombuigingen (€ 402.000 voordeel)
- Inkoopvoordeel assurantiën
- Bijstelling budget leerlingenvervoer
- Bijstelling budget sportbevordering
- Opbrengst zwembad
- Bijstelling budget erfgoed
- Bijstelling budget kinderopvang
- Budget BUIG

Correctie Ombuigingen (110.000 nadeel)
Bij het proces Ombuigingen is onjuist beoordeeld dat onderstaande budgetten kunnen worden afgeraamd:
- Budget BUIG
- Budget sportbevordering
- Budget Kinderopvang

Bijstelling budgetten (€ 110.000 voordeel)
Bij het proces voor het opstellen van de begroting zijn de budgetten binnen het domein beoordeeld. Onderstaande budgetten kunnen zonder maatschappelijke impact afgeraamd worden, bijvoorbeeld niet ten koste van de hulp, begeleiding of preventie voor onze inwoners.
Beschermd wonen € 45.000
Gebiedsteam € 10.000
Peuterspeelzaalwerk € 35.000
Gebiedsteam € 20.000

Kadernota 2026 (€ 725.000 nadeel)
- Subsidies
- Bijdrage gemeenschappelijke regelingen
- Toezicht fietsenstalling station
- Pilot versterken eerstelijnszorg

Bijdrage SED (€ 195.000 nadeel)
De bijdrage aan de SED organisatie is voor 2026 € 16.751.000. Dit is € 257.000 meer dan de bijdrage voor 2025. De bijdrage wordt toegerekend aan de programma's.

Indexatie (€ 380.000 nadeel)
De prijsgevoelige budgetten zijn verhoogd met 2,5% conform de indexatie uit de Septembercirculaire 2025.

Subsidies (€ 68.000 nadeel)
Op de subsidies is een indexatie van 3,44% toegepast.

Incidentele budgetten 2025 (€ 527.000 voordeel)
Onderstaande budgetten zijn geraamd in de begroting 2025:

- OHB: Aanbesteding Wmo en Jeugdhulp
- OHB: Uitvoeringskosten Wet inburgering
- OHB: CUP: Verbeterprogramma jeugdprocessen
- OHB: Visieleertraject Toegang
- OHB: Uitvoering alleenverdienersproblematiek
- OHB: GGZ-expertise (onderdeel preventieve ondersteuning in het VO)
- OHB: Projectbegeleiding bouw MFA Plan Zuid
- OHB: Integraal huisvestingsplan voortgezet onderwijs
- OHB: Projectbegeleiding bouw MFA Plan Zuid
- Projectbegeleiding MFA Plan Zuid
- Haalbaarheidsonderzoek vervangende schoolvoorziening Baskuul
- Toplaag atletiekbaan
- Kunst openbare ruimte
- Renovatie cultureel centrum Bessie
- Vermeulen strandje
- Versterken eerstelijnszorg
- OZA VSO Spinaker
- Preventie Sociaal domein
- Vrijval regionale reserve MO/BW
- Nazorg ex-gedetineerden
- Vervanging AED’s

Incidentele budget 2026 (€ 15.000 nadeel)

- Onderzoek toekomst bibliotheek.

Cliëntgebonden kosten (€ 905.000 nadeel)
De afwijkingen binnen de Jeugdwet kunnen verklaard worden door een aantal oorzaken zoals de raad die eerder gepresenteerd heeft gekregen door Van Dam en datapartners:

- lichte stijging aantal jeugdigen in zorg
- stijging van de zorgzwaarte als gevolg van de steeds complexer wordende problematiek (oorzaak hiervan wordt nader onderzocht)
- en als gevolg van de steeds complexer wordende problematiek, is in een toenemend aantal gevallen een Gecertificeerde Instelling (GI) betrokken (jeugdbescherming).

De bovengenoemde factoren komen overeen met het beeld dat landelijk te zien is.

De afwijkingen binnen de Wmo kunnen verklaard worden door o.a. een aantal duurdere vervoersvoorzieningen. Daarnaast is een deel van de verklaring te vinden in een lagere prijsindexatie die in de begroting is gehanteerd.

WerkSaam (€ 348.000 nadeel)
De budgetten zijn aangepast conform de begroting 2026 van WerkSaam.

Mutatie reserves (€ 112.000 nadeel)
In 2025 is n.a.v. het Overhevelingsbesluit een onttrekking aan de algemene reserve begroot voor de volgende budgetten:

Aanbesteding Wmo en Jeugdhulp	€ 25.000
GGZ-expertise	€ 4.000
IHP voortgezet onderwijs	€ 20.000
Projectbegeleiding bouw MFA Plan Zuid	€ 14.000
Uitvoering alleenverdienersproblematiek	€ 17.000
Uitvoeringskosten Wet inburgering	€ 56.000
Verbeterprogramma Jeugdprocessen	€ 10.000
Visieleertraject Toegang	€ 20.000

Tevens is in 2025 een onttrekking aan de Reserve Kunst en cultuur van € 15.000 en een onttrekking aan de Reserve Sociaal domein van € 165.000 en een storting in de Reserve Sociaal domein geraamd.

Voor de jaren 2025 en 2026 worden onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten geraamd. Dit is voor beide jaren een bedrag van € 277.000.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

		Lasten	Baten
Programma Bestuur en dienstverlening			
Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	2.057	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	329	0
5.4	Archief	251	0
Dienstverlening			
0.2	Burgerzaken	789	481
0.4	Ondersteuning organisatie	7.418	169
0.5	Treasury	349	577
Algemene dekkingsmiddelen en overhead			
0.61	OZB Woningen	219	4.964
0.62	OZB - niet woningen	55	1.218
3.41	Woonforensen- en toeristenbelasting	0	114
0.64	Belastingen Overig	354	142
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	52.957
0.8	Overige baten en lasten	69	331
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	80
0.11	Resultaat van de begroting van baten en lasten	1.002	0
		12.892	61.032
Programma Ruimte			
Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.616	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.153	34
Beheer openbare ruimte			
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	80	38
2.1	Verkeer en vervoer	4.509	1.061
2.1	Recreatieve havens	6	9
5.7	Openbaar groen (openlucht)recreatie	2.365	0
Economie			
2.4	Economische havens en waterwegen	153	0
3.1	Economische ontwikkeling	287	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	30	0
3.3	Bedrijfsloket en - regelingen	31	23
3.4	Economische promotie	18	16
Duurzaamheid en milieu			
7.2	Riolering	1.645	2.236
7.3	Afval	3.303	3.961
7.4	Milieubeheer	600	0
7.5	Begraafplaatsen	53	10
Ruimtelijke ontwikkelingen			
8.1	Ruimtelijke ordening	816	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	108	0
8.3	Wonen en bouwen	1.281	372

0.10	Mutaties reserves	1.443	433
		19.498	8.193
Programma Samenleving			
Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs	37	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.423	17
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	882	13
Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering	273	139
5.2	Sportaccommodaties	2.753	652
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	791	0
5.4	Musea	4	0
5.5	Cultureel erfgoed	169	0
5.6	Media	657	154
5.7	Openbaar groen (openlucht)recreatie	1.022	807
Sociaal Domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.080	422
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	33	0
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	6	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.209	0
6.3	Inkomensregelingen	6.626	4.444
6.4	Begeleide participatie	2.248	0
6.5	Arbeidsparticipatie	702	0
6.6	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.185	9
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo))	25	68
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	6.127	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	175	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	7.941	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.207	0
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	287	0
6.791	Persoonsgebonden budget Wmo	175	0
6.792	Persoonsgebonden budget Jeugd	129	0
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	152	0
6.821	Jeugdbescherming	866	0
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	464	0
Volksgezondheid			
7.1	Volksgezondheid	1.484	295
0.10	Mutaties reserves	0	277
		44.131	7.297
Totaal		76.521	76.521

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Dit onderdeel bevat:
- een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaand beleid en nieuw beleid,
- een geprognisticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar en
- het EMU-saldo.

Algemeen financieel beleid

De begroting is gebaseerd op de Kadernota 2026, de septembercirculaire 2025 en de overige autonome mutaties (bijv. bijstelling bijdrage GR-en).

Bij het opstellen van de begroting zijn de volgende mutaties nog verwerkt:

Nieuw beleid: Onderzoek bibliotheekonderwijs	-€ 15.000
Algemene uitkering	€ 2.192.000
Indexatie septembercirculaire	€ 16.000
Bijdrage SED organisatie	€ 33.000
Rente	€ 191.000
Bijstelling budget verzekeringen	-€ 23.000
Leges Burgerzaken	€ 52.000
Leges verkeer	€ 206.000
Bijstelling opbrengst OZB	€ 203.000
Correctie ombuigingen: OZB niet-woningen	-€ 110.000
Riolering	€ 28.000
Afvalinzameling	€ 84.000
Storting in Reserve Klimaat en duurzaamheid	-€ 698.000
Eigen bijdrage Wmo	-€ 148.000
WerkSaam	-€ 283.000
Cliëntgebonden kosten	-€ 905.000
Bijstelling budgetten programma Samenleving	€ 281.000
	€ 1.103.000

Het saldo van de begroting is als volgt opgebouwd:

Totaal baten	€ 75.731.000
Totaal lasten	€ 74.076.000
Saldo baten en lasten	€ 1.655.000
Totaal onttrekkingen aan reserves	€ 790.000
Totaal stortingen in reserves	€ 1.443.000
Saldo mutaties in reserves	-€ 653.000
Saldo baten en lasten	€ 1.655.000
Saldo mutaties in reserves	-€ 653.000
Begrotingsresultaat (verwachte baten minus lasten)	€ 1.002.000

Uitgangspunten voor de begroting

De basis voor de Begroting 2026 zijn de begrote structurele budgetten 2025. Deze worden bijgesteld met de indexatie, actuele inzichten en nieuw beleid.

Algemene prijsinflatie *Indexatie Septembercirculaire 2025*
Voor prijsgevoelige budgetten wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Septembercirculaire is opgenomen.

Salarissen *Indexatie Septembercirculaire 2025*
Ook voor salarissen wordt de indexatie uit de Septembercirculaire 2025 verwerkt.

Rente op nieuwe investeringen *3,5%*
Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening van de BNG Bank met een looptijd van 20 jaar.

Tarieven en heffingen

Secretarieleges	Indexatie Septembercirculaire 2025
Onroerendezaakbelastingen	Indexatie Septembercirculaire 2025
Lijkbezorgingsrechten	Indexatie Septembercirculaire 2025
Marktgelden	Indexatie Septembercirculaire 2025
Rioolheffing	Conform PSWR
Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven

- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie die in de Septembercirculaire is opgenomen. Dit is exclusief de areaal uitbreiding.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2026 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2026.

Algemene uitkering gemeentefonds *Septembercirculaire 2025*
De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2026 wordt gebaseerd op de Septembercirculaire 2025.

Gemeenschappelijke regelingen *Begroting 2026 van de GR-en*
Voor de bijdrage aan GR-en wordt uitgegaan van de Begroting 2026 van de GR-en.

SED organisatie *Begroting 2026 SED organisatie*
Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt uitgegaan van de Begroting 2026 van de SED organisatie.

Subsidies (alle sectoren) *+ 3,44%*
Voor subsidies wordt de indexatie toegepast die ook wordt gehanteerd voor GR-en. Dit is 7,44% minus de ombuiging van 4%.

Toelichting uitgangspunten

Inflatie
In de Begroting 2026 is rekening gehouden met een inflatie van 2,5%.

Algemene uitkering gemeentefonds
De algemene uitkering in de begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2025.

Bijdrage gemeenschappelijke regelingen
De gemeenschappelijke regelingen hebben hun Begroting 2026 opgesteld en voor zienswijze aangeboden aan de raden. Voor de volgende gr-en stijgt de bijdrage met het volgende bedrag:

- Recreatieschap Westfriesland: € 8.000
- Veiligheidsregio NHN: € 110.000
- Gemeentelijke gezondheidsdienst: € 119.000
- WerkSaam Westfriesland € 87.000

Bijdrage SED organisatie
De bijdrage is gebaseerd op de Begroting 2026 van de SED organisatie.
De verwachte bijdrage wordt voor de komende jaren lager met de volgende bedragen:
2026: € 380.000
2027: € 520.000
2028: € 740.000
2029: € 369.000

Subsidies
In het onderstaande overzicht zijn de subsidieplafonds per onderdeel weergegeven:

	(bedragen * € 1.000)
1: Welzijn	294
2: Zorg	1.764
3: Onderwijs	51
4: Sport en Recreatie	81
5: Kunst en Cultuur	840
6: Eenmalige en vernieuwende maatschappelijke activiteiten	20
7: Huisvestingskosten maatschappelijke accommodaties	330
Totaal	**3.380**

Toelichting
Rekening houdend met de uitgangspunten voor het opstellen van de Kadernota, wordt er voor de subsidies voor 2026 uitgegaan van een indexatie van 3,44%. Naast deze indexatie zijn er nagenoeg geen andere wijzigingen. Alleen het plafond bij subsidieregeling Sport en Recreatie is, in verband met regionale afspraken, met een beperkt bedrag verhoogd.

Geprognosticeerde balans

Begin en eindbalans	1-1-2026	31-12-2026
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	425	415
Materiële vaste activa	50.645	51.785
Financiële vaste activa	11.185	10.335
Totaal vaste activa	62.255	62.535
Vlottende activa		
Voorraden	1	1
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	21.500	21.000
Liquide middelen	507	507
Overlopende activa	4.494	4.494
Totaal vlottende activa	26.502	26.002
Totaal ACTIVA	**88.757**	**88.537**
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	27.912	31.071
Voorzieningen	9.602	10.027
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	28.251	24.647
Totaal vaste passiva	65.765	65.745
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	16.492	16.292
Overlopende passiva	6.500	6.500
Totaal vlottende passiva	22.992	22.792
Totaal PASSIVA	**88.757**	**88.537**

Berekening van het EMU-saldo

		Omschrijving	Begroting 2026	2027	2028	2029
1	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.655	304	-1.282	-1.039
2	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.130	1.121	-2.797	-2.797
3	(+)	Mutatie voorzieningen	7	46	46	91
4	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0
5	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			**532**	**-771**	**1.561**	**1.849**

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Ook gemeenten hebben dus een aandeel.

Het EMU-saldo voor 2026 komt uit op € 532.000. Dus de ontvangsten zijn hoger dan de uitgaven.

Gemeenten hebben een inspanningsverplichting, maar er staat geen sanctie op een overschrijding.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten in de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening worden getroffen. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Stede Broec zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen, die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Stede Broec gaat het om de volgende post: Uitkeringen oud wethouders.

Investeringen

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Progr.	Investeringsbudgetten 2026	budget	afschr.-termijn
	Economisch nut, heffing		
2	Uitvoering PSWR hoofdriool	1.067	60
2	Uitvoering PSWR persleidingen	51	45
	Maatschappelijk nut		
2	Fietsoversteken Stede Broecweg	60	40
2	Kast- en kabelvervanging openbare verlichting	18	50
2	Integraal project Lutjebroek	1.400	40
2	Vervangen kunstwerken hout	135	25
2	Vervangen kunstwerken staal / composiet	120	60
2	Vervangen kunstwerken steen / beton	110	80
2	Vervangen beschoeiingen hout	163	25
2	Vervangen beschoeiingen kunststof	325	50
2	Vervanging lichtmasten openbare verlichting	65	40
2	Vervanging armatuur openbare verlichting	76	20
2	Vervangen wegen	142	40
2	Vervangen speelvoorzieningen	60	10
	Totaal	**3.792**	

Onderstaande investering is ook vermeld in de Kadernota 2026.

Integraal project Lutjebroek (investering 2026: € 1.400.000)
Dit project is al geaccordeerd. De start van het project is van 2025 doorgeschoven naar 2026. Het project is in 2028 afgerond.

Financiering

We verwachten dat we in 2026 geen langlopende lening hoeven aan te trekken.

Overzicht reserves en voorzieningen

Algemene reserve:
Deze reserve heeft een bufferfunctie. Batige jaarresultaten worden in deze reserve gestort. Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

	Boekwaarde 1-1-2026	Toevoeging	Onttrekking	Verwacht resultaat 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Algemene reserve	12.129			1.127	13.256

Bestemmingsreserves:

	boekwaarde 1-1-2026	Vermeerderingen	Verminderingen	boekwaarde 31-12-2026
Bestemmingsreserves:				
Grondbedrijf	3.245	0	200	3.045
Centrumontwikkelingen	797	0	0	797
Omgevingswet	153	0	0	153
Onderhoud buitenwegen	17	0	0	17
Omgevingsfonds	43	0	0	43
Baggeren	58	0	0	58
Kunst- en cultuurfonds	27	0	0	27
Faciliteiten kunst gemeentehuis	3	0	0	3
Klimaat en duurzaamheid	467	698	0	1.165
Glasvezel	1.493	745	0	2.238
Sociaal Domein	281	0	0	281
Ontheemden	1.613	0	0	1.613
Onderhoud groenvoorzieningen	1.323	0	0	1.323
Totaal	**9.520**	**1.443**	**200**	**10.763**

Toelichting geraamde mutaties in de reserves en doel van de reserves:

- *Grondbedrijf*

Reserve ter dekking van stortingen in voorzieningen voor grondexploitatie en dekking van incidentele aanschaffingen binnen de grondexploitatie. Batige resultaten van grondexploitaties en overige grondverkopen worden in deze reserve gestort.

- *Centrumontwikkelingen*

Deze reserve heeft als doel de lasten te dekken met betrekking tot alle ontwikkelingen in het centrum van Stede Broec. Hieronder vallen de kosten die gemaakt moeten worden met betrekking tot, de Middenweg, fase 5, het openbare gebied, Streekplein, P&R terrein etc.

- *Onderhoud buitenwegen*

In de business case "Wegenoverdracht West-Friesland" is gerekend met 5% risico op onderhoud van de wegen in het buitengebied. Deze 5% wordt gestort in een reserve. Vanuit deze reserve kan er dekking worden gegeven als de onderhoudskosten hoger uitvallen.

- *Omgevingsfonds*

Ter dekking van investeringen in de openbare ruimte rondom huurwoningen worden voldaan.

- *Baggeren*

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten van de maatregelen uit de het baggerplan.

- *Kunst- en Cultuurfonds*

Bij omvangrijke werken wordt een nader te bepalen bijdrage aan deze reserve geraamd. Aanschaf en plaatsing van kunstwerken en kunstobjecten en kosten van culturele projecten en manifestaties worden uit deze reserve gedekt.

- *Faciliteiten kunst gemeentehuis*

Ter dekking van de kosten voor het houden van kunstexposities in het gemeentehuis.

- *Klimaat en duurzaamheid*

Egalisatie van de kosten met betrekking tot klimaat en duurzaamheid

- *Glasvezel*

Uit deze reserve worden de kosten voor de aanleg en de coördinatie van glasvezel betaald.

- *Sociaal Domein*

De gelden die bestemd zijn voor het Sociaal domein beschikbaar te laten blijven voor het Sociaal Domein en tevens op deze wijze de schommelingen in de uitgaven op te kunnen vangen en ter dekking van eventuele risico's.

- *Opvang Oekraïners*

Wanneer er finale duidelijkheid is over de totale uitgaven in dit kader en
de definitieve rijksvergoeding, wordt deze bestemmingsreserve financieel afgewikkeld in de exploitatie van het betreffende jaar

- *Onderhoud groenvoorzieningen*

Reserve ter dekking van de lasten voor groot onderhoud en reconstructie aan groenvoorzieningen.

Reserves ter dekking van kapitaallasten:

	boekwaarde 1-1-2026	Vermeerderingen	Verminderingen	boekwaarde 31-12-2026
Reserves ter dekking van kapitaallasten:				
Praktijkschool	438	0	44	394
Martinuscollege	134	0	13	121
Scoutinggebouw	56	0	11	45
Luie trap	4	0	1	3
Boogschuttersvereniging	65	0	3	62
Energiezuinige toepassingen atletiekbaan	13	0	1	12
Buitendienst	1.235	0	59	1.176
Uitbreiding 't Palet	668	0	43	625
Nieuwbouw De Streek/ Poseidon	190	0	7	183
Asbest Martinuscollege	910	0	51	859
Centrumgebied	1.588	0	173	1.415
Verbouwing gemeentehuis	277	0	18	259
Brandmeldinstallatie	10	0	3	7
Huisvesting verenigingen	1.878	0	84	1.794
Verbouwing Postkantoor	83	0	7	76
Ringeninstallatie gymzaal De Helt	1	0	1	0
Ringeninstallatie gymzaal De Woud	2	0	1	1
Sportmateriaal sporthal De Flint	1	0	1	0
Speeltoestellen Watermolenweg	7	0	2	5
Speeltoestellen Waterhoen/Habijt	10	0	6	4
Energetische- en akoestische verbeteringen De Kloet	13	0	2	11
Totaal	**7.583**	**0**	**531**	**7.052**

Voorzieningen:

	boekwaarde 1-1-2026	Vermeerderingen	Verminderingen	boekwaarde 31-12-2026
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:				
Pensioenen wethouders	1.334	0	0	1.334
Wachtgelden	272	0	29	243
Egalisatievoorzieningen:				
Groot onderhoud gebouwen	1.352	500	263	1.589
Voorziening groot onderhoud bruggen	183	96	133	146
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:				
Voorziening Riolering	5.574	254	0	5.828
Voorziening Afvalinzameling	887	0	0	887
Totaal	**9.602**	**850**	**425**	**10.027**

Meerjarenraming en toelichting

De meerjarenraming bevat voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen

Begrotingssaldi meerjarig

Het geraamde begrotingssaldo voor de komende jaren is als volgt:

2026:	€ 1.002.000
2027:	€ 1.031.000
2028:	-/- € 561.000
2029:	-/- € 318.000

Meerjarenraming

Het geraamde verloop van het begrotingssaldo over de jaren is als volgt:

Programma	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Bestuur en dienstverlening	12.755	13.396	11.890	11.818	12.107	12.472
Ruimte	17.083	20.835	18.055	18.340	18.666	18.919
Samenleving	44.528	44.015	44.131	44.940	46.335	47.453
Totaal lasten	**74.366**	**78.246**	**74.076**	**75.098**	**77.108**	**78.844**
Baten						
Bestuur en dienstverlening	57.442	59.111	60.952	61.685	61.638	63.552
Ruimte	8.776	9.560	7.760	6.833	6.882	6.897
Samenleving	12.555	8.527	7.020	6.884	7.307	7.356
Totaal baten	**78.773**	**77.198**	**75.731**	**75.402**	**75.826**	**77.805**
Toevoegingen reserves						
Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Ruimte	3.157	1.061	1.443	0	0	0
Samenleving	1.363	234	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**4.520**	**1.295**	**1.443**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen reserves						
Bestuur en dienstverlening	1.609	242	80	80	80	80
Ruimte	2.097	2.146	433	373	373	373
Samenleving	1.497	623	277	274	269	268
Totaal onttrekkingen reserves	**5.203**	**3.011**	**790**	**727**	**722**	**720**
Resultaat	**5.091**	**669**	**1.002**	**1.031**	**-561**	**-318**

Uitgangspunten van meerjarenraming

Zie hiervoor de uitgangspunten op blz. 86.

Geprognosticeerde balans

Begin en eindbalans	31-12-26	31-12-27	31-12-28	31-12-29
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	415	406	397	388
Materiële vaste activa	51.785	52.915	50.127	47.340
Financiële vaste activa	10.335	9.366	8.397	7.428
Totaal vaste activa	62.535	62.687	58.921	55.156
Vlottende activa				
Voorraden	1	1	1	1
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	21.000	18.000	17.000	14.000
Liquide middelen	507	507	507	507
Overlopende activa	4.494	4.494	4.494	4.494
Totaal vlottende activa	26.002	23.002	22.002	19.002
Totaal ACTIVA	**88.537**	**85.689**	**80.923**	**74.158**
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen Vermogen	31.071	30.501	29.219	24.090
Voorzieningen	10.027	9.655	9.701	9.792
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	24.647	23.491	20.335	17.179
Totaal vaste passiva	65.745	63.647	59.255	51.061
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	16.292	15.542	15.168	16.597
Overlopende passiva	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal vlottende passiva	22.792	22.042	21.668	23.097
Totaal PASSIVA	**88.537**	**85.689**	**80.923**	**74.158**

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening worden getroffen. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Stede Broec zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen, die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Stede Broec gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Aan gewezen wethouders en nabestaanden van gewezen wethouders wordt een pensioenuitkering betaald. Daarnaast bouwen de huidige wethouders pensioenrechten op. Hiervoor is een voorziening getroffen. Het meerjarige verloop van deze voorziening is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029
Voorziening:				
Pensioenen wethouders	1.334	1.334	1.334	1.334

Investeringen

Pr.		2026	2027	2028	2029	Afschrijvings-termijn
	Materiele vaste activa					
	Economisch nut					
3	MFA Plan Zuid			10.400		40
	Economisch nut, heffing					
2	Uitvoering PSWR hoofdriool	1.067	1.067	PM	PM	60
2	Uitvoering PSWR persleidingen	51	51	PM	PM	45
	Maatschappelijk nut					
2	Integraal project Lutjebroek	1.400	0	0	0	40
2	Vervangen kunstwerken hout	135	106	117	120	25
2	Vervangen kunstwerken staal / composiet	120	170	187	195	60
2	Vervangen kunstwerken steen / beton	110	240	264	244	80
2	Vervangen beschoeiingen hout	163	137	137	145	25
2	Vervangen beschoeiingen kunststof	325	275	275	275	50
2	Vervanging lichtmasten OVL	65	43	66	45	40
2	Vervanging armatuur OVL	76	83	33	45	20
2	Vervangen wegen	142	142	142	PM	40
2	Vervangen speelvoorzieningen	60	70	70	70	10
2	Doorfietsroute Zesstedenweg	290	0	0	0	40
	Totaal	3.714	2.384	11.691	1.139	

Financiering

In de meerjarenraming gaan we ervan uit dat de we tot en met 2029 geen lening hoeven aan te trekken.

Overzicht reserves en voorzieningen

	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029
Algemene reserve	13.131	14.134	13.573	13.255

Bestemmingsreserves:

	boekwaarde 31-12-2026	boekwaarde 31-12-2027	boekwaarde 31-12-2028	boekwaarde 31-12-2029
Bestemmingsreserves:				
Grondbedrijf	3.047	2.847	2.647	2.447
Centrumontwikkelingen	797	797	797	797
Omgevingswet	153	153	153	153
Onderhoud buitenwegen	17	17	17	17
Omgevingsfonds	43	43	43	43
Baggeren	58	58	58	58
Kunst- en cultuurfonds	27	27	27	27
Faciliteiten kunst gemeentehuis	3	3	3	3
Klimaat en duurzaamheid	1.165	1.165	1.165	1.165
Glasvezel	2.238	2.238	2.238	2.238
Sociaal Domein	281	281	281	281
Ontheemden	1.613	1.613	1.613	1.613
Onderhoud groenvoorzieningen	1.323	1.323	1.323	1.323
Totaal	**10.765**	**10.565**	**10.365**	**10.165**

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten:

	boekwaarde 31-12-2026	boekwaarde 31-12-2027	boekwaarde 31-12-2028	boekwaarde 31-12-2029
Reserves ter dekking van kapitaallasten:				
Praktijkschool	394	351	307	264
Martinuscollege	120	107	94	81
Scoutinggebouw	44	33	22	11
Luie trap	3	2	2	1
Boogschuttersvereniging	62	59	56	53
Energiezuinige toepassingen	13	12	12	11
Buitendienst	1.176	1.117	1.058	999
Uitbreiding ’t Palet	625	582	538	495
Nieuwbouw De Streek/ Poseidon	183	177	170	163
Asbest Martinuscollege	859	808	757	706
Centrumgebied	1.415	1.345	1.275	1.205

Verbouwing gemeentehuis	259	240	222	204
Brandmeldinstallatie	8	5	2	0
Huisvesting verenigingen	1.794	1.709	1.625	1.541
Verbouwing Postkantoor	76	69	62	55
Ringeninstallatie gymzaal De Woud	1	0	0	0
Speeltoestellen Watermolenweg	5	3	1	0
Speeltoestellen Waterhoen/Habijt	4	0	0	0
Energetische- en akoestische	11	9	7	5
Totaal	**7.052**	**6.628**	**6.210**	**5.794**

Voorzieningen:

	boekwaarde	boekwaarde	boekwaarde	boekwaarde
	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:				
Pensioenen wethouders	1.334	1.334	1.334	1.334
Wachtgelden	388	359	329	300
Egalisatievoorzieningen:				
Groot onderhoud	1.036	1.110	1.183	1.183
Voorziening groot	172	174	175	175
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:				
Voorziening Riolering	4.645	4.645	4.645	4.645
Voorziening	674	674	674	674
Totaal	**8.249**	**8.296**	**8.340**	**8.311**